

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ЗАДАНИЕ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА ОКОЛНА СРЕДА И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ НЕЯ

(съгласно чл.19а на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и чл. 86, ал.3 на Закона за опазване на околната среда)

Възложител: Министерство на околната среда и водите

София,

Юли, 2022 г.

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

*Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и
План за действие към нея*

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ	6
II. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ	9
1. <i>Име, седалище и единен идентификационен номер на юридическото лице</i>	9
2. <i>Пълен пощенски адрес</i>	9
3. <i>Телефон, факс, E-mail</i>	9
III. ЗАДАНИЕ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА	10
1. <i>Описание на съдържанието на основните цели на НСОС и Плана за действие към нея и връзка с други съотносими планове и програми</i>	10
1.1. <i>Основание за изготвяне на НСОС и Плана за действие към нея</i>	10
1.2. <i>Основни цели и предвиждания на НСОС и Плана за действие към нея</i>	11
1.3. <i>Алтернативи за НСОС и Плана за действие към нея</i>	67
1.4. <i>Връзка на НСОС с други съотносими планове, програми и стратегии</i>	67
2. <i>Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на НСОС и Плана за действие към нея</i>	71
2.1. <i>Текущо състояние на околната среда</i>	71
2.2. <i>Евентуално развитие на околната среда без прилагането на НСОС и Плана за действие</i>	88
3. <i>Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на НСОС и Плана за действие към нея</i>	89
4. <i>Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към НСОС и Плана за действие към нея, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие</i>	89
5. <i>Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към НСОС и Плана за действие към нея и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на стратегията</i>	89
6. <i>Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, в т.ч. и трансгранични въздействия върху околната среда в други държави</i>	90

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

*Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и
План за действие към нея*

7. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирание на неблагоприятните последици от осъществяването на НСОС и Плана за действие към нея върху околната среда и човешкото здраве.....	91
8. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи.....	91
9. Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация.....	92
10. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на НСОС и Плана за действие към нея.....	95
11. Заключение на екологичната оценка.....	96
12. Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на НСОС и Плана за действие към нея и извършване на екологичната оценка.....	96
13. Нетехническо резюме на екологичната оценка.....	96
14. Приложения към доклада за екологична оценка.....	96

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АИК	Адаптация към изменението на климата
БАН	Българска академия на науките
БДР	Басейнова Дирекция „Дунавски район“, с център Плевен
БДЗБР	Басейнова Дирекция „Западнобеломорски район“, с център Благоевград
БДИБР	Басейнова Дирекция „Източнобеломорски район“, с център Пловдив
БДЧР	Басейнова Дирекция „Черноморски район“, с център Варна
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВИ	Възобновяеми източници
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ДЕО	Доклад за екологична оценка
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗШОС	Закон за защита от шума в околната среда
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИСС	Икономически и социален съвет
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КР	Комплексно разрешително
МВР	Министерство на вътрешните работи
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗм	Министерство на земеделието
МИ	Министерство на икономиката
ММС	Министерство на младежта и спорта
МО	Министерство на отбраната
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МП	Министерство на правосъдието
МРО	Масово разпространени отпадъци
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
МТ	Министерство на туризма
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НДЕ	Национален доверителен фонд
НДНТ	Най-добри налични техники
НЕМ	Национална екологична мрежа
НРПД	Национална рамка за приоритетни действия
НСОС	Национална стратегия за околна среда
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ПГ	Парникови газове
ПГЗ	Потенциал за глобално затопляне
ПоМ	Програма от мерки
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РКНИК	Рамкова конвенция на Обединените нации по изменение на климата
СКШ	Стратегически карти за шума
УО	Управление на отпадъците
УОЗ	Устойчиви органични замърсители
ФПЧ	Фини прахови частици

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка (ДЕО) на Национална стратегия за околна среда (НСОС) и План за действие към нея е изготвено в рамките на процедурата по екологична оценка (ЕО), в изпълнение на изискванията на чл. 19а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО).

Заданието е съобразено с указанията в писмо на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) с изх. № ЕО-43/14.01.2022 г., с което Министърът на околната среда и водите е определил да се извърши задължителна екологична оценка на проекта на НСОС и Плана за действие към нея. Писмото е публикувано на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) на адрес: <https://www.moew.government.bg/bg/nacionalna-strategiya-za-okolnata-sreda-i-plan-za-dejstvie-kum-neya/>.

Съгласно чл. 19, ал. 1, ал. 3 и ал. 4 от Наредбата за ЕО, през различните фази на подготовка на проекта на НСОС и Плана за действие към нея и ЕО, Възложителят ще проведе консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които могат да бъдат засегнати от реализирането на стратегията, с цел получаване и съобразяване на техните становища и бележки, по схема, която е изготвена като отделен документ.

Съгласно чл. 19а от Наредбата за ЕО, се изготвя и настоящото Задание за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО. Заданието се предоставя за консултации на компетентните и заинтересовани органи и трети лица, в т.ч. на широката общественост, определени съгласно схемата за консултации:

- **Министерство на околната среда и водите (МОСВ);**
- **Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС);**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

• **Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС);**

• **Национален доверителен екофонд (НДЕ);**

• **Членовете на Координационния съвет по проект № BG05SFOP001-2.016-0001 (създаден със Заповед № РД-384/07.04.2021 г. на Министъра на околната среда и водите):**

- *Министерство на здравеопазването (МЗ);*
- *Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ);*
- *Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС);*
- *Министерство на земеделието (МЗм);*
- *Министерство на вътрешните работи (МВР);*
- *Министерство на икономиката (МИ);*
- *Министерство на енергетиката (МЕ);*
- *Министерство на образованието и науката (МОН);*
- *Министерство на отбраната (МО);*
- *Министерство на младежта и спорта (ММС);*
- *Министерство на правосъдието (МП);*
- *Министерство на труда и социалната политика (МТСП);*
- *Министерство на туризма (МТ);*
- *Министерство на финансите (МФ);*
- *Национален статистически институт (НСИ);*
- *Изпълнителна агенция по горите (ИАГ);*
- *Българска академия на науките (БАН);*
- *Икономически и социален съвет (ИСС);*

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

МЗ, освен като член на Координационния съвет, участва и като специализиран компетентен орган, във връзка със здравно-хигиенните аспекти на околната среда и риска за човешкото здраве.

- **Регионалните инспекции по околна среда и води** (15 на брой, в т.ч. София, Враца, Монтана, Русе, Плевен, Шумен, Варна, Бургас, Смолян, Хасково, Стара Загора, Пазарджик, Пловдив, Благоевград и Велико Търново);
- **Басейнови дирекции за управление на водите** (4 на брой, в т.ч. Басейнова дирекция „Дунавски район“, с център Плевен (БДДР), Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“, с център Благоевград (БДЗБР), Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, с център Пловдив (БДИБР) и Басейнова дирекция „Черноморски район“, с център Варна (БДЧР);
- **Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ);**
- **Асоциация на еколозите от общините в България (АСЕКОБ);**
- **Обществеността** (чрез осигуряване на широк публичен достъп до Заданието).

Получените в резултат на консултациите по Заданието становища, бележки, препоръки и изисквания ще бъдат съобразени при изготвяне на ДЕО на НСОС и Плана за действие към нея.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

II. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

1. Име, седалище и единен идентификационен номер на юридическото лице

Отдел „Стратегическо планиране в областта на околната среда“

Дирекция „Координация по въпросите на ЕС и международно сътрудничество“

Директор: Силвия Рангелова

Министерство на околната среда и водите

2. Пълен пощенски адрес

гр. София 1000, ул. „Мария Луиза“ № 22

3. Телефон, факс, E-mail

Тел.: (+359 2) 940 6345; E-mail: hstoev@moew.government.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

III. ЗАДАНИЕ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА

Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО е изготвено при съобразяване на изискванията на чл. 86, ал. 3 от *Закона за опазване на околната среда* и указанията в писмо на МОСВ с изх. № ЕО-43/14.01.2022 г., като в точките е попълнена резюмирана информация и насоки за бъдещото съдържание на ДЕО, по които заинтересованите страни имат възможност да изразят становище, в т.ч. бележки, изисквания и препоръки, с цел съобразяването им в ДЕО.

Докладът за екологична оценка (ДЕО) се предлага да бъде изготвен в следните обхват и съдържание:

1. Описание на съдържанието на основните цели на НСОС и Плана за действие към нея и връзка с други съотносими планове и програми

Точката представя информация за основанията за изготвяне на НСОС и Плана за действие към нея, както и основните цели и предвиждания на двата документа.

1.1. Основание за изготвяне на НСОС и Плана за действие към нея

НСОС се изготвя на основание чл. 75, ал. 2 и ал. 4 от *Закона за опазване на околната среда (ЗООС)*. Изтичането на срока на действие на Националната стратегия за околна среда и Националния план за действие 2000 – 2006 г., както и промените в европейските политики за околна среда и устойчиво развитие през последните години, обуславят необходимостта от настоящата стратегия.

С разработването на НСОС и Плана за действие ще се изпълнят нормативните разпоредби на ЗООС. По този начин ще се отговори и на отправени препоръки от национални и международни организации.

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Разработването на НСОС се основава на принципите, определени в чл. 3 от ЗООС, а именно:

- устойчиво развитие, предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
- предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
- участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
- информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
- замърсителят плаща за причинените вреди;
- съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
- възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
- предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
- интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
- достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

1.2. Основни цели и предвиждания на НСОС и Плана за действие към нея

Основна визия на НСОС е: До 2030 г. България развива и утвърждава модел на възстановяващ икономически и социален растеж в границите на природния си потенциал, който гарантира здрави и устойчиви общности и екосистеми, необратимост на процеса и постигане на амбициозните цели за нулево замърсяване на околната среда и климатична неутралност, осигурявайки добър капацитет за адаптация към измененията на климата.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Стратегическата рамка включва четири приоритета, за всеки които са дефинирани стратегически цели, области на действие, индикатори за измерване на промяната, необходимите ресурси и очаквани резултати. За всяка област на действие в Плана за действие към НСОС са разработени конкретни мерки.

ПРИОРИТЕТ 1: ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ПРИРОДНИЯ КАПИТАЛ. УСТОЙЧИВИ ОБЩНОСТИ И ЕКОСИСТЕМИ

Стратегическа цел 1: Възстановяване и съхраняване на биологичното разнообразие и естествените функции на екосистемите с особено внимание върху тези с висок потенциал на биологично разнообразие.

Стратегическа цел 1 адресира ключови дейности за възстановяване и съхранение на биологичното разнообразие. Като основна задача по тази стратегическа цел ще бъде изпълнението на новата Стратегия за биологичното разнообразие на България, която планира приоритети и мерки за възстановяване и съхраняване на биологичното разнообразие, като основа към всички действия за съхраняване на природните ресурси и околната среда, в полза на хората и за климата на планетата.

Тази специфична цел е в съответствие с трите приоритета, залегнали в Стратегия за биологично разнообразие 2030 на България (проект), които са: опазването, устойчивото ползване на биологичното разнообразие и справедливо и равноправно разпределение на ползите, произтичащи от използването на генетичните ресурси; опазването и възстановяване на екосистемите и съхраняване на услугите и ползите, които те предоставят, както и поддържане и ефективно управление на Националната екологична мрежа (НЕМ).

Екосистемите и техните услуги са от решаващо значение за осъществяването, здравето и качеството на живот на настоящите и бъдещите поколения. Природните ресурси са в основата на икономическото развитие, предлагат възможности за нови инвестиции и заетост и подобряват стандарта и качеството на живот.

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Висококачествените природни ресурси са от съществено значение за осигуряване на качествена храна и вода. Производителността на селското стопанство е силно зависима от природните условия. Селскостопанската система зависи от природните ресурси, но земеделието може да има и отрицателно въздействие върху околната среда.

За да се постигне тази цел е необходимо да се въведе управлението на природните ресурси, базирано на екосистемен подход, както и преминаване към надсекторни политики по отношение на управлението на водите, храните, енергията и екосистемите. По този начин ще се постигне ефективно управление на повърхностните и подземните води, крайбрежните и морските ресурси и постигане на доброто им състояние; осигуряване на устойчиво развитие на горите като екосистеми от гледна точка на техните екологични, икономически и социални функции; запазване на високо ниво на биоразнообразие и качество на природните дадености и укрепване на екосистемните услуги; устойчиво управление на почвата и опазване на почвените екосистемни услуги, предотвратяване на по-нататъшно разграждане на почвата и възстановяване на деградиралата почва; защита и съхраняване на високопродуктивните земеделски земи и насърчаване на селскостопанските практики с цел увеличаване на предлагането в страната с местни устойчиви продукти, по-специално производството на биологични храни, които имат положително въздействие върху човешкото здраве, създаване на системи за управление на всички нива, за да се осигури най-ефективната адаптация към изменението на климата и оптималното използване на получените възможности.

Друго важно предизвикателство е балансирането и хармонизирането на различните легитимни, но противоречиви интереси на отделните групи заинтересовани страни. Освен това, както националната, така и глобалната перспектива се отнасят за устойчивото управление на природните ресурси.

Области на действие и мерки:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Стратегическата цел е насочена към утвърждаване на водещата роля на природния капитал и екосистемния подход и включва следните приоритетни области на действие:

- Укрепване на нормативната и стратегическа рамка за възстановяване на природата:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Подобряване на управлението и контрола, в съответствие с променените условия и изисквания, актуализация на нормативни актове: Проучване на нуждите, анализ и актуализация/изготвяне на нормативни актове, съобразени с променените условия;

✓ Присъствие на биоразнообразието като компонент на секторните политики и стратегически документи: Инициативи за интегриране на биологичното разнообразие в секторните политики;

✓ Усъвършенстване на подходите и мерките за опазване и устойчиво управление на биологичното разнообразие, в съответствие с актуалните национални и международни условия: Актуализиране/създаване и внедряване на нови подходи и мерки за опазване и устойчиво управление на биологичното разнообразие, в съответствие с актуалните национални и международни условия;

✓ Актуализация на нормативна уредба;

✓ Подготовка и приемане на Национални планове за опазване на биологичното разнообразие.

- Опазване и подобряване на състоянието на популациите на видовете и природните местообитания на територията на страната:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Въвеждане на специфични подходи за опазване на биологичното разнообразие в секторните политики: Реализиране на анализи и базирано върху тях, разработване на подходи за опазване на биологичното разнообразие в секторните политики;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Преки консервационни дейности за подобряване на природозащитното състояние на природни местообитания и видове;
- ✓ Осигуряването на необходимите условия за функционирането и развитието на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР) и провеждане на регулярен мониторинг за състоянието на биологичното разнообразие: Проекти за развитие и функциониране на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР) и провеждане на регулярен мониторинг за състоянието на биологичното разнообразие;
- ✓ Прилагане на действия за активно възстановяване и природозащитно управление. Разработване и прилагане на планове за действие за възстановяване и опазване на популациите на застрашени и уязвими видове;
- ✓ Изпълнение на дейности за опазване на застрашени видове *ex situ*, чрез отглеждане на екземпляри в съответните обекти, както и съхранение на генетичен материал в контролирани от човека условия;
- ✓ Провеждане на семинари и обучения за подобряване на взаимодействието между заинтересованите страни, в рамките на противодействието срещу браконьерството, трафика и незаконната търговия с екземпляри от дивата флора и фауна;
- ✓ Информационни кампании сред гражданите и заинтересованите страни за популяризиране на важността за опазване и подобряване на състоянието на видовете и местообитанията;
- ✓ Инвестиции в научни изследвания и иновации, в поддържането и подобряването на националния научен капацитет в областта на биологичното разнообразие, както и в обмен на знания.

- Опазване и възстановяване на екосистемите и на екосистемните услуги и ползи, които те предоставят:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Подобряване управлението на екосистемите чрез оценка на капацитета на натоварване на значимите екосистеми, както и на капацитета им за предоставяне на екосистемни услуги;
- ✓ Създаване на зелена инфраструктура и възстановяване на нарушените екосистеми;
- ✓ Изграждане, реконструкция и рехабилитация на „зелена“ и „синя“ инфраструктура за осигуряване на екологични коридори и подобряване състоянието на популациите на видове в сухоземните и водни екосистеми;
- ✓ Подобряване трансфера на знания и комуникацията със заинтересованите страни относно състоянието на екосистемите и услугите от тях; повишаване на осведомеността за състоянието на екосистемите и екосистемните услуги: Проекти за създаване на мрежи, обмен на информация, комуникация със заинтересованите страни, повишаване на осведомеността за състоянието на екосистемите и екосистемните услуги;
- ✓ Разработване и прилагане на подходи за остойностяване на екосистемните услуги;
- ✓ Информационни кампании сред гражданите и заинтересованите страни за популяризиране на важността на екосистемите и ползите от екосистемните услуги;
- ✓ Подобряване на националния научен капацитет и обмен на знания.

- Насърчаване на устойчиви земеделски практики: подобряването на състоянието и многообразието на земеделските екосистеми:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Повишаване приноса на селското и горско стопанство за съхраняване и подобряване на биоразнообразието: Увеличаване производството на растителни и животински продукти по биологичен начин, подкрепа за производители на продукти по биологичен начин;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Запазване на относителния дял на земеделски земи с налични естествени елементи на ландшафта: Въвеждане на добри практики и компенсаторни мерки;
- ✓ Възстановени и стабилизиращи тревни екосистеми с висока природна стойност: Проекти за конзервационни и възстановителни дейности;
- ✓ Идентифициране, подпомагане и пазарна реализация на специфични продукти от земеделски системи с висока природна стойност;
- ✓ Информационни кампании и работа със заинтересованите страни.

- Насърчаване на биологичното земеделие в съответствие с целта до 2030 г. да се осигури биологичното обработване на най-малко 25% от земеделските земи на ЕС и предлагането и търсенето на биологични продукти:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Увеличаване производството на растителни и животински продукти по биологичен начин: Въвеждане на добри практики и компенсаторни мерки;
- ✓ Въвеждане на земеделски практики, опазващи биоразнообразието;
- ✓ Информационни кампании и работа със заинтересованите страни;
- ✓ Насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство: Реализация на проекти за технологично обновяване, зелена инфраструктура, добри практики и природосъобразни решения.

- Насърчаване на устойчиви практики за управление на почвите:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Предотвратяване възникването на деградационни процеси, възстановяване и съхраняване функциите на почвите;
- ✓ Устойчиво управление на почвите като природен ресурс и екологосъобразно земеползване: насърчителни и компенсаторни мерки;
- ✓ Възстановяване на горските площи.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- Залесяване и засаждането на дървета с цел да се подпомогне биологичното разнообразие и възстановяването на екосистемите:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Подобряване на процесите на планиране и осъществяване на дейностите, свързани с опазването, възстановяването и поддържането на биологичното разнообразие: Изграждане на капацитет и обучения;

✓ Информационни кампании за подобряване и увеличаване на популациите на дивеча и рибата за опазване на биологичното разнообразие и устойчиво развитие на горските екосистеми;

✓ Създаване на условия за подпомагане на развитието на научно-приложните изследвания в приоритетни за горския сектор: Проекти за насърчаване на научно изследователската дейност и разработки.

- Възстановяване на сладководните екосистеми и естествените функции на реките, за да бъдат изпълнени целите на Рамковата директива за водите:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите - рибни проходи и байпаси;

✓ Подобряване на естественото задържане на водата - възстановяване на меандри и ръкави;

✓ Мерки за възстановяване и защита на речните брегове и речните корита от ерозия.

- Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения, базирани на природата в опазването на защитени зони от Мрежата Натура 2000:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения, базирани на природата в опазването на защитените зони от мрежата „Натура 2000“;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Информационни кампании и работа със заинтересованите страни;
- ✓ Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС 2030 и целите на Европейския зелен пакт.

Стратегическа цел 2: *Устойчиво управление на защитените зони и информирано участие на заинтересованите страни; споделена отговорност, споделено управление*

Стратегическата цел формулира ангажимент относно устойчивото управление на защитените зони и информираното участие на всички заинтересовани страни и споделяне на отговорността при вземането на решения.

Целта адресира необходимостта от разработване и съгласуване на нов подход за управление на мрежата Natura 2000 в България. Подходът следва да предвиди нови структури за управление на мрежата на национално и регионално ниво. Този подход трябва да е съгласуван с всички заинтересовани страни.

В допълнение, съгласно новия подход за управление на мрежата Natura 2000, ще бъде въведено задължението за разработване на Национална рамка за приоритетни действия и териториални планове за управление на мрежата, което също следва да бъде уредено.

Необходимо е да се разработят планове за управление на защитените зони от НАТУРА 2000, в които да се определят специфични за защитените зони природозащитни цели и необходимите мерки за опазване на местообитанията и видовете за всички защитени зони от мрежата НАТУРА 2000, както и да се осигури тяхното изпълнение.

Области на действие:

Стратегическа цел 2 обхваща области на действие с потенциал за увеличаване приноса на България за постигане на общоевропейските цели за ефективно управление на защитените зони:

- Изграждане на структура за управление на НЕМ:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

✓ Прилагане на управленски подход в защитени зони от Натура 2000 – осигуряване на подкрепа за органите за управление на защитени зони по Натура 2000: Изграждане на капацитет и техническа помощ;

✓ Изграждане на капацитет на заинтересованите страни за прилагане на консервационни мерки, вкл. такива от НРПД и плановете за управление на защитените зони: Обучения и мрежи за обмен на добри практики;

✓ Разработване на териториални плановете за управление на защитените зони по Натура 2000.

- *Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения, базирани на природата в опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Изграждане на капацитет на всички заинтересовани страни: Обучения и мрежи за обмен на добри практики;

✓ Информационни кампании и работа със заинтересованите страни.

- *Организиране на надежден и ефективен процес на събиране, обобщаване, анализ и докладване на първични и агрегирани данни, осъществяване на мониторингови дейности на местообитания, видове и птици на територията на мрежата НАТУРА 2000:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Актуализация, разширяване и надграждане на националните бази данни, свързани с биоразнообразието;

✓ Развитие и технологично усъвършенстване на информационните платформи, обезпечаващи процесите на вземане на решение, свързани с биоразнообразието;

✓ Подобряване на достъпа до информационни ресурси, свързани с биоразнообразието: Създаване на мрежи, обмен на информация и достъп до бази данни;

✓ Внедряване на нови технологични решения и иновации, свързани с мониторинга на биоразнообразието.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- Подобряване на националния научен капацитет в областта на биологичното разнообразие, както и обмен на знания: насърчаване на научни разработки и изследвания, изграждане на капацитет, обмен на добри практики:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Подобряване на националния научен капацитет в областта на биологичното разнообразие, както и обмен на знания: Насърчаване на научни разработки и изследвания, изграждане на капацитет, обмен на добри практики;

- Устойчиво подобряване на информационното осигуряване в сектор „Биоразнообразие“:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Мерки за устойчиво подобряване на информационното осигуряване в сектор „Биоразнообразие“.

- Осигуряване на ефективно функциониране на „Системата за мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД за 2014-2020“ и осигуряване на ефективно функциониране:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие

✓ Развитие и технологично усъвършенстване на информационните платформи, обезпечаващи процесите на вземане на решение, свързани с биоразнообразието.

- Осигуряване на опазването, съхраняването и развитието на мрежата от защитени територии и биосферни паркове:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Определяне на важни за опазване на биологичното разнообразие територии, които още не са включени в мрежата от защитени територии;

✓ Изготвяне/актуализиране и прилагане на планове за управление на защитени територии;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Актуализиране на площите на защитени територии, във връзка с по-точни замервания и промени в режимите на дейности в тях;
- ✓ Целенасочени програми за насърчаване функционирането на българските биосферни паркове в съответствие със съвременните изисквания на програмата „Човекът и биосферата“ (МАВ).

- Максимално ограничаване на въвеждането и натурализирането на чужди видове в природата и контрол на широко разпространените инвазивни чужди видове:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Разработване на планове за действие за приоритетни пътища за въвеждане и разпространяване на инвазивни чужди видове, засягащи ЕС и България;
- ✓ Въвеждане на национална система за ранно откриване и предупреждение за инвазивни чужди видове, вкл. и тези, засягащи ЕС, и мониторинг на приоритетни инвазивни чужди видове за установяване на тенденциите в популациите им и ефекта от прилагането на мерките за контрол;
- ✓ Разработване на план и изпълнение на пилотни проекти за спешни мерки и механизми за бързо ликвидиране на нововъведени инвазивни чужди видове, засягащи ЕС и пилотно прилагане на спешни мерки и механизми.

Стратегическа цел 3: Екологизация на градовете - възстановяване на присъствието на природата в урбанизираните територии

Тази стратегическа цел се фокусира върху влиянието на градовете върху околната среда и биологичното разнообразие, както и качеството на живот в градовете. Фокусът е върху мерки, които биха довели до „позеленяване“ на градовете и увеличаване на присъствието на природата.

Качеството на живот, зависи от качеството на околната среда, въздуха, водата, почвата и храната. Начинът, по който околната среда влияе на нашето здраве, е доста сложен. Хората обаче все повече мислят за качеството на околната среда като за ключов

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

фактор за благосъстоянието. Всяка политика за опазване на здравето, пренебрегваща качеството на околната среда, би се оказала неадекватна. Качеството на живот се нарушава при критично натоварване на градската среда. Поради тази причина в градовете могат да се тестват стратегии за устойчиво развитие, включително с широкото участие на гражданите. Съществуват екологични проблеми, свързани със замърсяване на въздуха, шум, климатични зони, незаконно строителство, които трябва да бъдат решени с интелигентни иновативни решения в градска среда.

Условията в градска среда все повече се влошават и се нареждат сред най - критичните екологични проблеми. Презастрояването, голямата концентрация на население и транспортът водят до проблеми, свързани с мобилността, шума, замърсяването на въздуха, което от своя страна води до намаляването на качеството на живот в градовете. Друг екологичен проблем в градовете е количеството на генерираните отпадъци, тясно свързан със замърсяването на водите, почвите, емисиите, които предизвикват изменението на климата, ограничаването на естествените видове и местообитания.

Настоящите инструменти, които се прилагат в управлението и планирането на градско развитие, не винаги са приложими, поради сблъсъка на различни гледни точки и институционална среда. Тези инструменти не могат да решат проблемите на околната среда и най -новите териториални изменения, включително регионалните дисбаланси в развитието.

Наред с приемане на новата стратегия за биологично разнообразие до 2030 г., Европейският парламент подкрепя и създаването на европейска платформа за екологизиране на градовете. Застъпва се и идеята за задължителни цели относно биологичното разнообразие в градовете – например задължителен минимален дял на озеленените покриви, както и за забрана на използването на химически пестициди.

Области на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Стратегическа цел 3 разглежда потенциала на урбанизираните системи да създават стойност по отношение на природния капитал чрез инвестиции в следните области:

- Позеленяване на градовете: Опазване, възстановяване и разширяване на зелената инфраструктура в градските и крайградски територии, осигуряване на повече и по-качествена зелена инфраструктура, насърчаване на инвестициите за подобряване на съществуващата и създаване на нова инфраструктура, взаимодействие между местната администрация и общността за създаване на повече достъпни зелени площи, като се работи с всички заинтересовани страни и се прилагат добри практики:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Мерки за възстановяване и опазване на зелената и синя инфраструктура в градски и крайградски територии;
- ✓ Насърчаване на частни инвестиции за подобряване на съществуващата и създаване на нова зелена и синя инфраструктура;
- ✓ Насърчаване на дейности между местната администрация и общността за създаване на повече достъпни зелени площи, като се работи с всички заинтересовани страни и се прилагат добри практики.

- Подобряване на териториалния баланс: Балансирано териториално развитие, което трябва да се преследва на национално ниво, като се вземат предвид географските особености, ограничаване на експлоатацията на природни зони и почви, насърчаване на оптималното управление на физическите ресурси и качествените стандарти за градовете. Това ще разреши противоречията между различни градове, градски райони, селски и защитени зони съгласно полицентрични принципи, функционална интеграция, устойчивост на околната среда и сътрудничество:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Интегрирани териториални инвестиции за зелена инфраструктура и стимулиране на по-малки градове

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

✓ Разработване на планове за екологизиране на градовете с население над 20 000 жители.

- Насърчаване на устойчивото използване на природните ресурси (електроенергия, вода, суровини и т.н.) чрез намаляване на натиска, възприемане на иновативни решения и поведение, в съответствие с необходимото приспособяване на услугите и инфраструктурата:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Насърчаване на научна дейност за устойчиво използване на природни ресурси: Мерки за стимулиране на научна дейности и разработки;

✓ Демонстрационни проекти за иновативно използване на природните ресурси в градска среда;

✓ Информационни кампании за насърчаване на устойчивото използване на ресурсите;

✓ Реализиране на проекти за приспособяване на услугите и инфраструктурата за устойчиво използване на ресурсите.

- Подобряване на информираността и подкрепа за широкото участие на гражданите в демократичните процеси, насърчаване на социалното качество: От съществено значение е да се подобрят уменията за интегрирано управление на околната среда и участието на местните общности в процесите на вземане на решения, да се подкрепят настоящите усилия за иновации в областта на околната среда в градските райони:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Подобряване на уменията за интегрирано управление на околната среда и участието на местните общности в процесите на вземане на решения: Изграждане на капацитет, обучения, мрежи за обмен на добри практики;

✓ Насърчаване на иновациите в областта на околната среда в градските райони.

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

ПРИОРИТЕТ 2: РАЗВИТИЕ В ГРАНИЦИТЕ НА ПРИРОДНИЯ ПОТЕНЦИАЛ. РЕСУРСНА ЕФЕКТИВНОСТ И НУЛЕВО ЗАМЪРСЯВАНЕ

Стратегическа цел 1: Утвърждаване на модел на икономически растеж, който създава стойност.

Стратегическа цел 1 адресира основните ключови области на кръговата икономика: повишаване на производителността на ресурсите и намаляване на отпадъците, подкрепа за бизнес модели, които удължават жизнения цикъл на продуктите, намаляване на отпечатъка на потреблението върху околната среда. Акцентът се поставя върху въвеждане на регулаторни и финансови инструменти, които стимулират интереса на предприятията към технологична модернизация и екоиновации, декарбонизация на системите, цифровизация, създаване на вериги на доставка, преработка и производство, базирани на вторично (кръгово) използване на материали. Връзката наука – бизнес е ключово условие за постигане на целта.

Амбицията е до 2030 г. България да инвестира усилия и ресурси, които водят до необратимост на процеса на утвърждаване на икономически модел генериращ растеж с неутрален ефект върху природните ресурси и с принос за възстановяване на природния капитал.

Области на действие:

Стратегическата цел е насочена към утвърждаване на модел на икономически растеж, създаващ стойност по отношение на природния капитал. Усилията са ориентирани към области на действие за позитивна промяна на основните показатели на национално ниво, свързани с ресурсна ефективност и производителност на ресурсите:

- Улесняване достъпа до финансиране на предприятията прилагащи мерки за ресурсна ефективност и кръгова употреба на материали:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

✓ Интегриране на механизми за стимулиране и приоритизиране на проекти, свързани с разработване на нови технологии за ресурсна ефективност в действащото законодателство, подзаконовата нормативна уредба и инструментите за финансиране в областта на управлението на средствата от Европейските фондове, вкл. въвеждане на изисквания за задължителни дейности по внедряване на EMAS, ISO 14001 и др. международни и национални схеми в процедурите за предоставяне на БФП или подкрепа с финансов инструмент;

✓ Разработване и прилагане на целенасочени програми за финансиране на мерки за ресурсна ефективност и кръгово използване на материали в предприятия от приоритетни за страната сектори, обхващащи целия жизнен цикъл на произвежданите продукти;

✓ Създаване и въвеждане на инструменти за приоритетно финансиране на проекти за въвеждане на екодизайн и модел "продукт като услуга";

✓ Структуриране и прилагане на финансов инструмент за индустриална симбиоза за големи предприятия в приоритетни сектори от добивната и преработвателна промишленост.

- Подкрепа за ефективно управление на водите:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Разработване и прилагане на програма за подкрепа на предприятията за намаляване на количествата и повторно използване на вода в производствения цикъл;

✓ Инвестиции в инфраструктура за ефективно и ефикасно напояване на земеделските земи.

- Повишаване информираността и капацитета на МСП за преход към кръгова икономика:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Създаване на ресурсен Център и информационна платформа за добри практики в подкрепа на бизнеса за преход към кръгова икономика;
- ✓ Информационни кампании за популяризиране на добри практики за намаляване на количествата използвана вода във всички икономически сектори, вкл. селското стопанство;
- ✓ Провеждане на таргетирани информационно-обучителни кампании за популяризиране на предимствата от въвеждането на екологична маркировка на ЕС, както и модела "продукт като услуга".

- Подобряване на нормативната и административна среда за стимулиране прилагането на модели на кръговата икономика:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Анализ и подобряване на националната регулаторна рамка за стимулиране прилагането на модела на кръгова икономика;
- ✓ Анализ и ревизия на методическата база на МОСВ за прилагане на НДНТ, свързано с изискванията за ресурсна ефективност;
- ✓ Анализ на ефекта от повторното използване на води за напояване в земеделието и ревизия на Наредбата за качеството на водите за напояване на земеделските култури;
- ✓ Анализ на възможностите и изменение на нормативната уредба в областта на строителството за повишаване на изискванията за задължително съдържание на рециклирани материали в определени продуктови групи.

- Насърчаване на устойчиви модели на производство и потребление: разширяване на инструментите и ресурсите за подкрепа на бизнеса в прехода към кръгова икономика, включително информационни, финансови и технологични:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Разработване и провеждане на информационно образователни програми за популяризиране на правилата за сертификация и ползите от екологичните маркировки, насочени към различни групи потребители и на база резултати от изследвания на моделите на потребление;
- ✓ Разработване на инструменти за подкрепа на инициативи за взаимодействие за промотиране на продукти с екомаркировка на пазара, вкл. маркетинг, партньорства, доброволни споразумения и др.;
- ✓ Разработване и прилагане на инструменти за допълнително финансиране на МСП в подкрепа на маркетинга на екологични продукти от ключови вериги за създаване на стойност - електроника, текстил, ИКТ и пластмаса;
- ✓ Провеждане на регулярни изследвания на моделите на потребление с национални и регионални измерения;
- ✓ Информационно - образователни кампании за популяризиране на пазара на продукти втора употреба;
- ✓ Информационно - образователни кампании за намаляване на отпадъците от хранителни продукти;
- ✓ Информационно - образователни кампании за популяризиране на разделното събиране на отпадъци от бита и възможностите за тяхната повторна употреба и рециклиране;
- ✓ Национална програма за стимулиране на занаяти и дейности, свързани с удължаване на живота и употребата на продукти;
- ✓ Създаване на електронна платформа за популяризиране на алтернативни на покупката на нови продукти и услуги;
- ✓ Подкрепа за социални предприятия, които извършват дейности, свързани с удължаване на живота на стоките/ продуктите - обучения за повишаване на квалификацията на служителите, субсидирана заетост, маркетинг на продуктите.

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- Подкрепа за въвеждане на нови бизнес модели, включително политики за насърчаване на свързаността между предприятията за споделяне на материали, технологии и информация:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Подготовка и въвеждане на специализирани обучителни програми за "зелено" предприемачество и "зелен" бизнес в професионалните училища, висшите учебни заведения и ЦПО;

✓ Подобряване на информационните и методически ресурси за провеждане на "зелени" обществени поръчки, включително по отношение на контрола и управлението на изпълнението на договори;

✓ Подготовка и утвърждаване на методически указания за оценка на инвестиционни намерения по отношение на екологичната устойчивост на планираните дейности (Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции);

✓ Разработване и приемане на механизъм за приоритетно предоставяне на площите в индустриалните зони и паркове на групи от предприятия, които участват в индустриална симбиоза;

✓ Анализ на възможностите за индустриална симбиоза и определяне на ключови производствени сектори;

✓ Проучване за приложимостта на технологии за преработване на селскостопански отпадъци и индустриална симбиоза в сектор Селско стопанство.

- Осигуряване на капацитет за добив, преработка и рециклиране на суровини от критично значение:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Изготвяне на национален списък на суровините от критично значение;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

✓ Картографиране на потенциала за добив на критични суровини при експлоатацията на съществуващи и бъдещи находища, закрити обекти на добивната и преработвателната промишленост;

✓ Промени в националното законодателство, с които да бъде даден приоритет на проучването, добива, преработката и рециклирането на суровини, включени в националния списък на суровини от критично значение;

✓ Подкрепа за активно участие на българския бизнес в Европейския алианс за суровините.

- Мобилизация на ресурси за добив и преработка на суровини от критично значение:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Разработване, финансиране и реализация на жизнеспособни проекти за добив и преработка на суровини от критично значение;

✓ Подкрепа и съфинансиране на проекти за научни изследвания и иновации в областта на суровини от критично значение с участието на образователни, научно изследователски организации и бизнес.

- Разгръщане на потенциала за развитие на биоикономиката:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Актуализация на националната стратегическа рамка свързана със секторите с роля в развитието на биоикономиката;

✓ Създаване на център и мрежи за знания за биоикономика;

✓ Подкрепа за научни изследвания и иновации за оползотворяване на потенциала на биологичните ресурси;

✓ Популяризиране на съществуващата законодателна рамка, рамка от политики и добри практики по отношение на устойчиви и възобновяеми суровини в ЕС;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

✓ Обучение, образование и трансфер на знания за първични производители и предприемачи, насочени към повишаване на информираността за възможностите на биоикономиката.

- *Подкрепа за разработване и реализация на местни био-базирани модели на производство:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Усвояване на потенциала на съществуващите инструменти за подкрепа и финансиране на селските райони за развитие на местни био-базирани модели;

✓ Подкрепа за създаване на кълъстери за развитие на биоикономиката с участието на производители, академични среди, научно - изследователски структури и правещи политики.

Стратегическа цел 2: Ефективно прилагане на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и на всички нива.

Стратегическата цел формулира ангажимент на национално ниво за надграждане на постигнатите резултати в сектора „управление на отпадъците“ по отношение на: предотвратяване и намаляване на количеството образувани отпадъци, (производствени и от бита) изграждане и разширяване на обхвата на системите за разделно събиране на отпадъците, увеличаване количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, прекратяване на неустойчивите практики и елиминиране на риска от депониране на отпадъци. Мобилизацията на ресурси и ускоряването на процеса на инвестиции в системи и съоръжения се комбинира с изграждане на капацитет за управление на всички нива, механизми за контрол и наблюдение, ефективно прилагане на законодателството в сектора.

Области на действие:

Ключово за осъществяването на стратегическата цел е ефективното прилагане на йерархията за управление на отпадъците във всички аспекти на управленската, контролна, инвестиционна дейност на ниво държава, регион и община. Областите на действие в

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

рамките на стратегическата цел са в отговор на необходимостта от целенасочена подкрепа на процеса на трансформация на модела за управление на отпадъците към модел, основан на концепцията за ресурсна ефективност, превенция на образуването и по-добро управление за всички сектори (администрация, бизнес, битов сектор):

- Намаляване на количествата образувани битови и производствени отпадъци, в това число подобряване на рамката за планиране, подобряване нивото на информираност на заинтересованите страни, инвестиции и ресурси за предотвратяване на образуването:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Актуализиране на указанията за разработване на общински програми за управление на отпадъците с акцент върху предотвратяване на образуването и повторно (кръгово) използване на ресурси, предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци;

✓ Разработване и приемане на Национална програма за предотвратяване и намаляване на загубата на храни;

✓ Разработване на общински планове за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци в общински звена и предприятия, в които се образуват хранителни отпадъци;

✓ Изготвяне на указания и интегриране на съображенията за предотвратяване на образуването на отпадъци в процедурите по издаване/ актуализация на комплексни разрешителни.

- Инвестиции и ресурси за намаляване на образуването на отпадъци:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Мерки за превенция и намаляване на отпадъците от дейността на администрацията на всички нива, вкл. звена и предприятия в резултат от въвеждане на електронно управление;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

✓ Разработване и изпълнение на програми от мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци, като елемент от Общинските програми за управление на отпадъците;

✓ Разработване и прилагане на инструменти за сътрудничество с бизнес и браншови организации за предотвратяване на производствените отпадъци;

✓ Разработване и прилагане на инструменти за сътрудничество с бизнес и браншови организации за предотвратяване на образуването на отпадъци от храни;

✓ Инвестиции в системи за изграждане на съоръжения и инсталации за разделно събиране, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци;

✓ Разработване и финансиране на специализирана програма за нучни изследвания и иновации в областта на предотвратяване на образуването на отпадъци.

- *Подобряване нивото на информираност за предотвратяване на образуването на отпадъци:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Целенасочени информационни кампании за предотвратяване на образуването на отпадъци, разделно събиране и рециклиране, насочени към различни целеви публики - младежи, домакинства, институции, бизнес, вкл. подготовка на специализирани информационно - образователни материали;

✓ Стимулиране участието на широк кръг заинтересовани лица и организации в европейски инициативи за предотвратяване на отпадъците;

✓ Подобряване на информационните и методически ресурси за провеждане на "зелени" обществени поръчки по отношение на предотвратяване на образуването на отпадъци от строителна и инвестиционна дейност.

- *Ограничаване на производството и потреблението на пластмасови продукти:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Преглед и изменение на нормативната уредба и националната стратегическа рамка за ускоряване процеса на прилагане на Директива ЕС 2019/904 и изпълнение на Европейската стратегия за пластмасата;
- ✓ Изготвяне на описание на мерки и пътна карта за устойчиво намаляване на производството и потреблението на пластмасови продукти;
- ✓ Изготвяне на национално представителни проучвания на пазара и вида на пластмасови продукти за еднократна употреба в обхвата на Директива 2019/904/ЕС;
- ✓ Осигуряване на ефективна регулаторна и методическа основа за прилагане на системи за разширена отговорност на производителите на пластмасови продукти, включително за целите на предотвратяването и събирането на морски отпадъци;
- ✓ Анализ и препоръки за промяна на данъчното законодателство за въвеждане на инструменти за ограничаване на производството и разпространението на нерестицирлана и нерестицируема пластмаса;
- ✓ Механизъм на междуинституционално взаимодействие и интегрираност на контрола на вноса на нерестицируеми отпадъци;
- ✓ Интегриране на съображенията за ограничаване на производството и потреблението на пластмасови продукти в плановете за басейново управление и регулациите на местно ниво;
- ✓ Надграждане на националната информационна система за отпадъци, включително със специфични електронни инструменти за обмен на информация и добри практики по прилагане на изискванията за дизайн на продуктите и разширена отговорност на производителите;
- ✓ Провеждане на национални информационни кампании относно въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда;
- ✓ Подкрепа за научно изследователски проекти за разработване на технологии и продукти, намаляващи образуването на пластмасови отпадъци;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

✓ Пилотни проекти за въвеждане на депозитни системи за определени пластмасови продукти.

- *Инвестиции в инфраструктура за устойчиво управление на отпадъците:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Доизграждане/ надграждане на регионалните системи за управление на битовите отпадъци;

✓ Изграждане на общински площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинства във всички населени места с над 10 000 жители население;

✓ Създаване на центрове за подготовка за повторна употреба на отпадъци от домакинства;

✓ Изграждане на инсталации за рециклиране на отпадъци;

✓ Изграждане на нови и разширяване на съществуващи системи за разделно събиране на отпадъци от домакинства;

✓ Разработване и финансиране на програми за оползотворяване на зелени и други биоотпадъци за домакинствата.

- *Осигуряване на капацитет за устойчиво управление на отпадъците на общинско ниво:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Изготвяне/ актуализация на общински програми за управление на отпадъците в съответствие с националните цели и стратегическа рамка в сектор отпадъци;

✓ Разработване и тестване на модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Въвеждане на механизъм за подкрепа за подобряване на взаимодействието между местните власти и организациите по оползотворяване на отпадъците с цел ефективно прилагане на принципа за разширена отговорност на производителя;
- ✓ Въвеждане на модели на системи за управление на отпадъците на общинско ниво, базирани на принципа "замърсителят плаща";
- ✓ Подготовка и провеждане на информационни кампании за популяризиране на системите за управление на отпадъци и мерките, предвидени в общинските програми за управление на отпадъците;
- ✓ Изготвяне/ актуализация на общински програми за управление на отпадъците в съответствие с националните цели и стратегическа рамка в сектор отпадъци.

- *Подобряване на информационната основа и междусекторното сътрудничество за управление на отпадъците:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Разработване и изпълнение на Национална комуникационна стратегия за популяризиране на възможностите за повторна употреба и рециклиране на отпадъците;
- ✓ Проучване на условията на пазара на материали, получени от рециклирани отпадъци от опаковки и планиране на мерки за подобряване на условията за реализацията им;
- ✓ Разработване и прилагане на практики за поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за предотвратяване на образуването на отпадъци от опаковки;
- ✓ Подобряване и разширяване на инструментите за предоставяне на информация относно прилагането на принципа "разширена отговорност на производителя" и дейността на организациите за оползотворяване на отпадъци с фокус върху оценка на ефектите;
- ✓ Надграждане и разширяване на информационната система за отпадъците с възможност за отчитане на общия напредък по прилагане на йерархията на управление на

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

отпадъците и интегриране на общата европейска методика за докладване, включително относително повторна употреба на материали и продукти;

✓ Разработване на механизъм за събиране и отчитане на надеждна информация за количествата образувани хранителни отпадъци.

- *Подобряване на механизмите за мониторинг, контрол и ефективно прилагане на законодателството в областта на управлението на отпадъците:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Преглед и изменение на националното законодателство за регламентиране на ясни наказателно - административни отговорности по отношение на контрола върху управлението на отпадъците на различните нива и институции;

✓ Провеждане на тематични обучения на отговорните за контролната дейност по управление на отпадъците служители на РИОСВ;

✓ Провеждане на тематични обучения на отговорните за контролната дейност по управление на отпадъците служители в общините;

✓ Ежегодна оценка на нуждите и провеждане на обучения за служители на ДАМТН, КЗП и МЗ във връзка с контрола на съответствието на продуктите;

✓ Изготвяне и въвеждане на обща платформа за отчитане на резултатите от контролната дейност на общините по изпълнение на изискванията за разделно събиране на отпадъците и подготовката за повторна употреба, резултатите от изпълнението на общинските програми за управление на отпадъците;

✓ Разработване на методика и правила за определяне на възнагражденията на организациите по оползотворяване на МРО, на база устойчивост, наличие на опасни вещества, пригодност за повторна употреба и рециклиране на продуктите;

✓ Въвеждане на практики за доброволен одит върху ефективността на мерките за предотвратяване на образуването на отпадъците на ниво регионална система за УО, община, организация;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Осигуряване на необходимото техническо оборудване за изпълнение на контролните функции на отговорните институции (РИОСВ и общини);
- ✓ Мерки за подобряване на капацитета за контрол на трансграничния превоз на отпадъци (електронни бази данни и програми за обучение).
- *Изграждане на инфраструктура за намаляване на количествата и риска от депонирани отпадъци:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Изграждане/ разширяване капацитета на депа за битови отпадъци;
- ✓ Закриване и рекултивация на общински депа за битови отпадъци;
- ✓ Финансиране на проекти за обезвреждане на излезли от употреба препарати за растителна защита;
- ✓ Обезвреждане на УОЗ пестициди и залежали пестициди;
- ✓ Дейности по обезвреждане на опасен отпадък (пенообразувател);
- ✓ Създаване на общински системи за разделно събиране на опасни отпадъци от бита.
- *Подобряване на капацитета за управление и намаляване на риска от депониране на отпадъци:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Подкрепа за научно изследователски проекти за намаляване количеството и обезвреждане на най-широко генерираните производствени, в т.ч. опасни отпадъци;
- ✓ Създаване и поддържане на информационна система за предлаганите продукти от третирани утайки от ПСОВ за земеделието и рекултивация на нарушени терени;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

✓ Изготвяне на цялостно проучване за съдържанието на УОЗ в определени пластмасови отпадъци и формулиране на препоръки за тяхното оползотворяване и/или обезвреждане;

✓ Съвременен оборудване на лаборатория за анализ на УОЗ, опасни вещества в пластмаси и др. опасни отпадъци.

Стратегическа цел 3: Трансформация на икономиката и модела на поведение към нулево замърсяване.

Стратегическа цел 3 очертава амбицията за постигане на синергичен ефект от въвеждането на модела на кръгова икономика и устойчивото управление на отпадъците:

- неутралност на икономическите сектори по отношение на почвените екосистеми, качеството на атмосферния въздух, потенциала и качеството на водните тела;
- ограничаване на натиска от замърсяване с хранителни вещества, пестициди, лекарствени продукти, опасни химикали, отпадъчни води и др. отпадъци, вкл. пластмаса;
- намаляване на нивата на вредните емисии във въздуха и шумовото замърсяване под критичните за здравето на човека и екосистемите;
- намаляване и превенция на замърсяването за постигане на добро състояние на всички водни тела;
- нулев риск от радиационно замърсяване и замърсяване с химични вещества и адекватна оценка на риска;
- устойчиво управление на химикалите през целия жизнен цикъл.

Приоритет са инвестиции и инициативи насочени към ограничаване и елиминиране на замърсяването на всички компоненти на околната среда за осигуряване на здравословни условия за живот, подобряване на благосъстоянието на населението, опазване и възстановяване на природните екосистеми.

Области на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Предложените области на действие обхващат едновременно мерки за въвеждане на технологични иновации и алтернативи по отношение на основните източници на натиск, подобряване на капацитета за мониторинг и контрол на компонентите на околната среда, в съответствие с тяхната уязвимост, за промяна на обществения и бизнес модел на поведение към неутралност и нулево замърсяване. Предложеният обхват на областите на действие включва:

- Инвестиции за ограничаване на замърсяването от и в урбанизираните системи: развитие и надграждане на програмите за ограничаване на замърсяването от урбанизираните системи (битово отопление, модернизация на транспорта, реконструкция и разширяване на ВиК системи за отвеждане и пречистване):

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Изграждане, реконструкция и разширяване на канализационни мрежи и ПСОВ за агломерации над 10000 е.ж.;
- ✓ Изграждане, реконструкция и разширяване на системи за отвеждане и пречистване на отпадъчни води за агломерации над 2 000 е.ж.;
- ✓ Изготвяне на дългосрочна програма за подобряване ефективността на изградените ПСОВ, включително чрез подобряване състоянието на канализационната мрежа.;
- ✓ Разработване и изпълнение на проекти за трансгранично и транснационално сътрудничество за опазване на морската околна среда в Черноморски басейн с фокус върху научни изследвания;
- ✓ Изпълнение на програми за поетапна подмяна на отоплителни уреди, които не отговарят на Регламента за екодизайн;
- ✓ Изпълнение на инвестиционни мерки за ограничаване на шума с източник транспорт (съоръжения за ограничаване на шума);

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Мерки за предотвратяване и ограничаване на деградационните процеси на почвите, включително борба с ерозията, устойчиво управление на деградирани терени;
- ✓ Разработване и прилагане на нови технологии за техническа и биологична рекултивация на нарушени терени.

- Мерки и инициативи със специален фокус върху замърсяването с пластмаса:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Интегриране на дейности за оценка и предотвратяване на замърсяването с пластмаса в подготовката на планови и законодателни инструменти на различни нива;
- ✓ Разработване и популяризиране на насоки към бизнеса и потребителите за намаляване на употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба при предлагане на стоки и продукти от ежедневен характер, организиране и провеждане на събития от масов характер и др.;
- ✓ Изготвяне на методология за оценка и анализ на замърсяването с пластмасови отпадъци за различни екосистеми;
- ✓ Подготовка и финансиране на проекти и инициативи за събиране и отчитане на морски отпадъци, събрани по време на риболовна дейност;
- ✓ Анализ и оценка на капацитета на пристанищните приемни съоръжения за предотвратяване на образуването на пластмасови отпадъци от корабна дейност;
- ✓ Анализ и оценка на приложимостта на системите за събиране на пластмасови отпадъци образувани от селскостопанска дейност.

- Подкрепа за икономическите сектори, включително селското стопанство, за развитие на потенциала за неутралност по отношение на компонентите на околната среда и справяне със замърсяването при източника; насърчаване разработването и прилагането на икономически и финансови инструменти за намаляване и прекратяване изпускане на замърсяващи вещества в околната среда, вкл. чрез отпадъчни води:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Програми за подкрепа на съвместни научно изследователски проекти между научните институции и бизнеса за разработване на иновации и технологии за ограничаване на емисиите вредни вещества;
- ✓ Планиране и провеждане на национална инициатива "Ангажимент за нулево замърсяване" за насърчаване на операторите от публичния и частния сектор за прилагане на най-малко замърсяващи технологии и процеси;
- ✓ Създаване и поддържане на единен портал (едно гише) с информация за НДНТ и ангажиментите на операторите по отношение на предотвратяване на замърсяването;
- ✓ Разработване и популяризиране на национален модел за нулево замърсяване за сгради;
- ✓ Създаване на Национален консултантски център за предотвратяване на неустойчиви и замърсяващи практики в селското стопанство.

- Подобряване на потенциала за намаляване и замяна на производството и употребата на химикали:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Мерки за създаване и насърчаване участието в мрежи за сътрудничество на заинтересованите страни от веригата за доставки за обмен на информация и стимулиране заместването на опасни химикали;
- ✓ Мерки за улесняване достъпа до информация, техническа подкрепа и финансиране на икономически оператори за информирана замяна на опасни химикали с алтернативни вещества или технологии, вкл. обучения, семинари, ръководства и др.;
- ✓ Програми за подкрепа на научно - изследователската дейност в областта на биомониторинга, разработването и адаптирането на методи за изпитване в областта на токсикологията, екотоксикологията и др. (вкл. засилване участието на България в съществуващи инициативи на европейско и международно ниво).

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- Укрепване на рамката за планиране и регулаторната рамка за по-голяма приложимост и прилагане на принципа „замърсителят плаща“:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Преглед и актуализация на националната регулаторна рамка, свързано с изискванията и промените на регулаторната рамка на ЕС за предотвратяване и намаляване на замърсяването;
- ✓ Актуализация на Планове за управление на речните басейни 2022 – 2027;
- ✓ Изготвяне на оценка на състоянието на морската околна среда, оценка на изпълнението на ПоМ 2016 -2021 г. и актуализация на Морската стратегия на РБългария;
- ✓ Укрепване на капацитета на Асоциациите по ВиК, ВиК операторите и общините за планиране, разработване и изпълнение на съвместни проекти за ограничаване на замърсяването;
- ✓ Укрепване на капацитета на ВиК операторите за въвеждане на информационните технологии в управлението на ВиК системите, вкл. по отношение на качеството на водите;
- ✓ Подкрепа за надграждане на капацитет на Дирекциите за басейново управление за планиране, въвеждане на критерии за добро екологично състояние, планиране и оценка на необходимите ресурси за изпълнение на ПУРБ;
- ✓ Разработване на методология за оценка на натиска от дифузни източници на замърсяване, включително атмосферни отлагания върху морската среда и мерки за намаляване на замърсяването;
- ✓ Изготвяне на Национален план за управление на утайките от ПСОВ;
- ✓ Актуализация/ разработване на планове за устойчива градска мобилност и осигуряване на съответствие с новите цели по отношение намаляване на замърсяването на околната среда на ЕС;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Разработване на областни и общински програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите, вкл. мерки за предотвратяване и ограничаване на замърсяването;
- ✓ Повишаване капацитета на областните и общински администрации за планиране, изпълнение и контрол на мерки за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите;
- ✓ Актуализация на програмите за национален мониторинг в съответствие с рамката за интегриран мониторинг на замърсяването;
- ✓ Проучвания за инвентаризация на локални почвени замърсявания;
- ✓ Актуализация на СКШ и планове за действие съгласно Директива ЕС 2015/996 за установяване на общи методи за оценка и управление на шума в околната среда;
- ✓ Критичен анализ на съществуващите инструменти за прилагане на принципа "замърсителят плаща" и формулиране на препоръки за използване на инструменти за ценообразуване.

- Достъп до информация и култура на нулева толерантност към замърсяването: улесняване на достъпа на широк кръг от заинтересовани страни до информация относно технологии, добри практики и системни решения за превенция на замърсяването:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Провеждане на годишни кампании за подобряване на осведомеността на отделните бизнес сектори и широката общественост относно последствията за околната среда от замърсяването на водите, почвите и въздуха;
- ✓ Единен информационен портал (едно гише) за достъп до информационни ресурси, свързани с предотвратяване на замърсяването;
- ✓ Планиране и провеждане на тематични информационно -образователни кампании за опазване на морската околна среда, насочени към деца и младежи, широка общественост;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Обучително - информационни кампании за трансфер на знания в областта на опазването, устойчивото ползване и възстановяването на функциите на почвите, насочени към земеделски производители;
- ✓ Подготовка и въвеждане на специализирани обучителни модули за разумна употреба на фармацевтични продукти и рисковете за околна среда за специалисти в сферата на здравеопазването и социалните услуги;
- ✓ Разработване и популяризиране на информационни материали, провеждане на информационни кампании насърчаващи информираната замяна на употребата на химикали;
- ✓ Разработване на специализирани информационни инструменти за достъп до интегрирани данни за нивата на шум и шумово замърсяване;
- ✓ Програми за повишаване на осведомеността и профилактика на шумовото замърсяване;
- ✓ Разработване и прилагане на специализирани програми за намаляване риска за здравето от шумово замърсяване, насочени към рискови групи.

- Подобряване на капацитета и механизмите за мониторинг и контрол, вкл. адекватна оценка на риска от емисии на вредни вещества:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Анализ на обхвата на системите за мониторинг на качеството на водите, изготвяне и изпълнение на програма за подобряване на качеството, методологията и обхвата на мониторинг;
- ✓ Разширяване и модернизация на националните системи за мониторинг на въздуха, шума и радиологичен мониторинг;
- ✓ Финансиране и изпълнение на проекти за изграждане на локални системи за мониторинг на КАВ;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Прилагане и популяризиране на пилотни модели на зони с ниски емисии от общини с критични превишения на емисиите замърсители в атмосферния въздух;
- ✓ Изготвяне на методология за определяне и създаване на зони с ниски емисии;
- ✓ Въвеждане на мерки за ограничаване на съдържанието на влага в дървата за огрев;
- ✓ Подобряване качеството на техническите прегледи на превозните средства;
- ✓ Интегриране на съображенията за опазване и устойчиво ползване на почвите на всички етапи от изпълнението на инвестиционни намерения в свлачищни райони - разрешителни, изискващи се по националното законодателство, оценка на въздействието върху околната среда;
- ✓ Надграждане на съществуващата информационна система за състояние на почвите и привеждането и в съответствие с изискванията на Директива INSPIRE;
- ✓ Анализ и актуализация на информацията относно състоянието на почвите в България;
- ✓ Осигуряване на информационен ресурс и обучения за подобряване на капацитета на контролните органи в областта на управлението на химикалите, включително по отношение на оценката на риска;
- ✓ Програми за повишаване на капацитета на отговорните институции по политиките за управление, предотвратяване и контрол на шума на всички нива.

ПРИОРИТЕТ 3: ОГРАНИЧАВАНЕ НА ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И АДАПТАЦИЯ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ

Стратегическа цел 1: Ограничаване на емисиите парникови газове - трансформация във всички сектори – от промишленост и енергетика до транспорт и бита.

Стратегическата цел е насочена към намаляване на въглеродния отпечатък и подпомагане на зеления преход във всички сфери на социално-икономическия живот.

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Амбицията е до 2030 г. България да мобилизира усилията и ресурсите на институции, бизнес, научни среди и общественост, за да гарантира устойчива трансформация към неутрално към климата общество и икономика. От ключово значение е въвеждането на регулаторни и финансови инструменти насърчаващи производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници, повишаване на енергийната ефективност във всички сектори, ограничаване на производството на електроенергия от въглища, както и стимулиране на еко-иновациите и прилагане на слабо развити на този етап в България нисковъглеродни енергийни решения – като използването на зелен водород; геотермална енергия; улавяне и оползотворяване на въглерод и др.

Области на действие:

За изпълнение на целта са необходими комплексни действия във всички области на обществено-икономическите отношения. С особена сила това се отнася до икономическите сектори, при които трябва да се използва оптимално потенциала на съществуващата инфраструктура за навлизане на нови технологии и решения, осигуряващи плавен и справедлив преход към неутрално по отношение на климата производство и услуги. Основните области на интервенция са насочени към:

- Подкрепа за ускорена и справедлива трансформация към нисковъглеродно общество и икономика: изграждане на институционален капацитет, системни усилия за повишаване на информираност, знания и ангажираност, разработване и прилагане на финансови инструменти и социални програми, фокусирани политики и мерки за въглищните райони в преход:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Изграждане на институционален капацитет, чрез разработване и провеждане на специализирани курсове насочени към разработващите политики за изграждане на умения и механизми за вземане на информирани решения;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Изграждане на мрежи за знания по декарбонизация на производството и нисковъглеродно развитие;
- ✓ Фокусирани кампании за повишаване на осведомеността на обществеността по теми свързани с нисковъглеродно развитие и зелен преход, включително насърчаване „зелено“ потребление и поведение на обществеността;
- ✓ Подобрена комуникация и информираност, чрез създаване на официална платформа за публичен достъп и разпространение на информация относно модели и практики за декарбонизация на икономиката;
- ✓ Програма от мерки за разпространение на знания за декарбонизация, които да достигнат до бизнеса, включително публикуване на насоки;
- ✓ Национална пътна карта за справедлив преход -предвиждаща адаптиране на политики и нормативна уредба, включително разработване на финансови инструменти и социални програми, гарантиращи справедлива трансформация на икономиката;
- ✓ Прилагане на фокусирани политики и мерки за въглищните райони в преход - като областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, както и районите с въглеродо-интензивна индустрия, които ще бъдат засегнати от прехода (разработване и изпълнение на Териториални планове за справедлив преход).

- Ускорено внедряване на възобновяеми енергийни източници и водород: премахване на бариерите и ускорено внедряване на възобновяеми енергийни източници, включително зелен водород:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Национална пътна карта за подобряване на условията за производство на енергия от възобновяеми източници (включително и създаване на енергийни общности);
- ✓ Актуализация на Национален план за енергетика и климат и разработване на Дългосрочна стратегия с хоризонт 2050;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Актуализиране на нормативната база и политики, вкл. финансови, с цел насърчаване производството и потреблението на енергията от ВИ;
 - ✓ Програма за финансиране на физически лица за реализиране на мерки за енергия от възобновяеми източници в еднофамилни сгради и многофамилни сгради, които не са свързани към топлопреносни и газопреносни мрежи;
 - ✓ Изготвяне и приемане на Национална пътна карта за подобряване на условията за разгръщане на потенциала за развитие на водородните технологии и механизмите за производство и доставка на водород;
 - ✓ Информационни кампании и инициативи за насърчаване на потреблението на зелен водород, произведен чрез използването на енергия от ВИ, в т.ч. електрическа енергия, произведена от вятърна и слънчева енергия;
 - ✓ Подкрепа за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на инфраструктура, подходяща за пренос на водород и нисковъглеродни газообразни горива;
 - ✓ Схема за подпомагане на пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз;
 - ✓ Схема за подпомагане на проучвателна дейност и пилотни проекти за използване на геотермална енергия;
 - ✓ Схема за подкрепа на изграждане на ВЕИ мощности и батерии за съхранение.
- Засилени действия за повишаване на енергийната ефективност и намаляване на въглеродната интензивност на икономиката:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Разработване и гарантиране прилагането на политики, включително финансови инструменти подкрепящи декарбонизация на икономиката и намаляване на енергийната и въглеродна интензивност; Осигуряване на интегриран подход за фокусирано и координирано прилагане на мерки за енергийна ефективност във всички икономически сектори;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Програми за насърчаване разработване, трансфер и прилагане на еко-инновации за декарбонизация на икономиката;
- ✓ Разработване и прилагане на пилотна грантова схема за Декарбонизация чрез инвестиции във възобновяема енергия (ВЕИ мощности и батерии за съхранение за собствено потребление);
- ✓ Гаранционен финансов инструмент за енергийна ефективност и възобновяема енергия;
- ✓ Изграждане на платформи за трансфер на знания и технологии;
- ✓ Национална програма за подпомагане симбиозата между научни звена и бизнес;
- ✓ Подкрепа за бизнеса чрез своевременна информация и обучение за ефективно използване на възможностите на фондовете и програмите на ЕС, с акцент „Хоризонт Европа“, Механизма за справедлив преход, Механизма за възстановяване и устойчивост, InvestEU, ПКИП и др.

- Подкрепа за устойчива мобилност - необходимост от интензифициране на инвестициите в устойчив транспорт за намаляване на въглеродния отпечатък на сектора:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Програма за насърчаване на научноизследователски и развойни дейности, свързани с екологични превозни средства и системи за таксуване;
- ✓ Организиране на кампании за повишаване на осведомеността, изграждане на капацитет на заинтересованите страни по отношение на развитието на устойчивата мобилност;
- ✓ Интегриране на устойчивата градска мобилност в стратегическото планиране и инвестиционния процес в областта на регионалното и пространственото развитие; планиране и въвеждане на зони с ниски емисии в големите агломерации;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Програми за подпомагане осигуряването на чист, достъпен и финансово изгоден обществен транспорт дори в най-отдалечените райони;
- ✓ Програми за насърчаване използването на алтернативни горива в транспортния сектор, изграждане на зарядна инфраструктура за превозните средства с електрическо и водородно задвижване;
- ✓ Разработване и прилагане на бързи пилотни / демонстрационни схеми за подкрепа на устойчивата градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи, включително интегриране на нулево-емисионни превозни средства на обществения транспорт (градски и междуселищен) в транспортната система на градовете, изграждане на зарядни станции за превозни средства на обществения транспорт;
- ✓ Програма за подмяна на превозните средства на публичната администрация с ниско емисионни такива;
- ✓ Разработване на насоки и типови спецификации за прилагане на принципите на "Зелените" обществени поръчки в сектора.

- Енергийна ефективност и обновяване на сградния фонд с цел намаляване на въглеродния отпечатък на сектора:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Разработване и прилагане на програми и инвестиции за обновяване на сградния фонд, включително мерки за енергийна ефективност и използване на ВИ в сградите – производствени, обществени, жилищни сгради;
- ✓ Организиране на кампании за повишаване на осведомеността, изграждане на капацитет на заинтересованите страни по отношение прилагане на мерки за енергийна ефективност и обновяване на сградния фонд;
- ✓ Създаване на Национален фонд за декарбонизация и механизъм за финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми източници;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Разработване на насоки и типови спецификации за прилагане на принципите на "Зелените" обществени поръчки в сектора;
- ✓ Актуализация на нормативната база с цел ускоряване процеса на обновяване на сградния фонд, вкл. дефиниране на "енергийна бедност" за домакинствата.

Стратегическа цел 2: Постигане на устойчиво към изменението на климата общество, адаптирано към неизбежното въздействие на изменението на климата.

Амбицията за постигане на устойчиви към изменението на климата общество и бизнес, които са в състояние да вземат своевременни и добре информирани решения, за да се справят с предизвикателствата и възможностите, които представляват промените в климата, изисква фокусирани действия насочени към повишаване на осведомеността и подобряване на научните знания, институционално изграждане и повишаване на капацитет, както и интегриране на адаптацията към изменението на климата в секторните политики. Акцент се поставя върху решения за адаптиране, чрез интегриране на устойчивостта спрямо изменението на климата в националните законодателна и фискална рамки.

Области на действие:

Ключово за постигане на стратегическата цел е повишаването на осведомеността и ангажирането на всички слоеве на обществото в усилията за устойчиви към изменението на климата системи и общности. Интегрирането на съображенията по климата във всички сектори, с акцент върху най-уязвимите към промените на климата „Селско стопанство“, „Биологично разнообразие и екосистеми“, „Гори“, „Води“, „Енергетика“, „Транспорт“, „Туризм“, „Градска среда“, „Човешко здраве“ - е сред основните интервенции. Предложените области на действие обхващат и мерки за въвеждане на научни постижения и технологични иновации, за подобряване на капацитета за адаптиране на към измененията на климата на различни нива на управление и в различните сектори на икономиката:

- Адаптиране на политиките и на нормативната уредба, така че да се превърнат в инструмент за справяне с последиците от изменението на климата: актуализиране на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

стандарты, нормативи, планове, политики или програми с цел интегриране рискове, свързани с изменението на климата, както и включване на реакциите за АИК; осигуряване на адекватно финансиране на мерките по адаптация с приоритет към природосъобразните решения; насърчаване разработването и прилагане на финансови и застрахователни инструменти, както и фондове за управление на риска - превенция, реакция и справяне с екстремни явления, следствие от изменението на климата:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Актуализация на политиките за адаптиране, съобразяване на приоритетите и мерките с най-новите научни постижения;
- ✓ Изготвяне и гарантиране на изпълнението на Стратегии за адаптиране на всички нива – национално, местно, както и по сектори;
- ✓ Ревизиране на финансовите, социалните и застрахователни политики и интегриране на съображения за АИК, както и защита на бедните и най-необлагодетелстваните лица;
- ✓ Финансов инструмент за адекватно финансиране на мерките по адаптация, с приоритет към природосъобразните решения;
- ✓ Интегриране на съображенията по климата в секторните законодателство и политики (акцент: регионално и градско развитие, включително жилищна политика и строителство; воден сектор; енергетика; транспорт и транспортна инфраструктура; селско стопанство; туризъм; здравеопазване; биоразнообразие; гори);
- ✓ Анализ и препоръки за подобряване на съгласуваността на политиките и координацията на инициативите на АИК в различните сектори и ясно разграничение на отговорностите и мандатите на различните субекти.

- Управление на риска - превенция, реакция и справяне с екстремни явления, следствие от изменението на климата:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Актуализиране на планове (вкл. ПУРН), политики и програми с цел интегриране на рисковете, свързани с изменението на климата, както и включване на реакциите за АИК;
- ✓ Подобряване на нормите за проектиране и експлоатация на инфраструктура, в съответствие с новите климатични условия;
- ✓ Развитие и подобрене на интегрирана система за мониторинг и оценка (M&O) -събиране на информация за климатичните промени и тяхното влияние върху икономиката и оценка на ефекта от адаптационните дейности;
- ✓ Преглед и усъвършенстване на процедурите при извънредни ситуации на областно и общинско ниво;
- ✓ Фокусирани програми от мерки за подобряване на управлението и защита от рисковете от ИК на ключова инфраструктура и природните богатства, вкл. водни системи, инфраструктура за доставка на енергия, пътна инфраструктура и др. , с приоритет природосъобразни решения, системи за ранно предупреждение и др. "зелени" решения;
- ✓ Фокусирана програма от мерки за превенция от рисковете от ИК (наводнения; свлачища; пожари; екстремни температури и др.) в защита на населените места, вкл. системи за ранно предупреждаване;
- ✓ Насърчаване разработването и прилагане на финансови и застрахователни инструменти, както и фондове за справяне с последиците от екстремни явления.

- Изграждане на капацитет за адаптиране към климатичните промени на всички нива: разработване и прилагане на фокусирани програми за изграждане на капацитет за адаптиране към климатичните промени на всички нива и сектори, включително създаване на база от адекватни данни и изграждане експертни знания, разработване и прилагане на специализирани програми за повишаване на осведомеността на обществеността и подобряване на образованието, насърчаване включването на обществеността в действия по адаптация:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Изграждане на институционален капацитет, чрез създаване на база от адекватни данни и изграждане експертни знания, разработване на специализирани курсове за изграждане на капацитет за разработващите политики и създаване на умения и инструменти за вземане на информирани решения;
- ✓ Създаване на платформа с публичен достъп за подобряване на комуникацията и информираността относно АИК;
- ✓ Фокусирани програми за повишаване на осведомеността на обществеността, включително насърчаване включването на обществеността в действия по адаптация;
- ✓ Разработване на национална база данни (онлайн портал), съдържаща специфична за АИК информация;
- ✓ Програми за разпространение на знания за АИК, които да достигнат до бизнеса, включително публикуване на насоки;
- ✓ Актуализация и подобряване на програмите за обучение в областта на изменението на климата в училищата и университетите.

- Ефективно управление на знанието, стимулиране на научните изследвания, технологична модернизация и иновации в полза на устойчивост към ИК: подкрепа за научни изследвания, мрежи за знания за АИК, анализи и секторноориентирана информация:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Създаване/надграждане на платформи за знания в областта на климата, систематизиране на разнообразието от данни, трансформиране на наличната информация в специализирани инструменти и лесни за употреба продукти, вкл. публично достъпна динамична ГИС база данни;
- ✓ Разширяване на подкрепата за научни изследвания и придобиване на повече и по-добри данни, свързани с климата, включително относно икономическите загуби;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Изготвяне на анализи и осигуряване на секторноориентирана информация въз основа на данни, получени от мониторинг, прогнози и метеорологични данни;
- ✓ Изграждане на мрежи за знания по АИК;;
- ✓ Технологична модернизация и внедряване на нови технологии за получаване и обработка на данни в областта на климата (дистанционно наблюдение, интелигентни метеорологични станции, изкуствен интелект и високопроизводителни изчисления и др.).

- Възстановяване и опазване на екосистемите (крайбрежни, морски, сладководни, горски, почвени) като ключови за намаляване на емисиите ПГ и адаптация към климатичните промени:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Програма от мерки, насочени към оползотворяване на потенциала на горските генетични ресурси за адаптиране към изменението на климата, картиране на старите гори в недържавни горски територии, визуализация на горите в съществуващата информационна среда, визуализация на горите в съществуващата информационна среда с онлайн публичен достъп до информация за горите, възстановяване на традиционни горски ландшафти;
- ✓ Картиране на уязвимостта - определяне на регионални / местни "червени линии" за предотвратяване намаляването или загубата на екосистемни услуги важни за АИК;
- ✓ Възстановяване на влажните зони и свързаността с реките (реки, влажни зони, заливни равнини, торфища и блата) и устойчиво управление на местообитанията (подобряване на водния поток и възстановяване на местообитанията, намаляване на фрагментацията, изчистване на растителността);
- ✓ Възстановяване на територии с висок потенциал за влажни зони, но в момента използвани като земеделска земя; проучване на осъществимостта на изкуствените влажни

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

зони; дейности, фокусирани върху подобряване на речната свързаност и възстановяване на заливните гори.

ПРИОРИТЕТ 4: УПРАВЛЕНИЕ ЗА УСКОРЕНО ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Стратегическа цел 1: Подобряване нивото на интегриране на политиките по управление на околната среда на всички нива.

Интегрирането на политиките е конституционен принцип за всяка държава, член на ЕС. Член 6 от Договора от Амстердам твърди, че: „Изискванията за опазване на околната среда трябва да бъдат включени във всяко определение и изпълнение на дейностите и политиките на ЕС, особено за насърчаване на устойчивото развитие“. Принципът на интеграция потвърждава, че опазването на околната среда не трябва да се разглежда като секторна политика, а като обща хоризонтална за всички политики. Действията в областта на околната среда трябва да бъдат съчетани с нови действия от други сектори, които трябва да включват грижата за околната среда. Интеграцията на околната среда при разработването на всяка политика, програма, план, както и при процедурите за вземане на решения изисква въвеждането на широко разпространена стратегическа оценка на околната среда.

Друг основен принцип за устойчиво развитие насърчава вертикалната интеграция между различните административни нива, както и между публичния сектор и заинтересованите страни. Този принцип има за цел да укрепи и насърчи ролята на всяка заинтересована страна, чиито действия, насърчават опазването на околната среда. Проектите за сътрудничество, подкрепящи приноса на заинтересованите страни, трябва да бъдат насърчавани и осъществявани. Институционалната структура, която включва прехвърляне на важни задачи по управление на околната среда на регионите и на местните власти, изисква по-последователно и функционално планиране, проектиране на модели и въвеждане на подходящи процедури за вземане на решения.

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Необходим е нов подход за прилагането на стратегиите за устойчивост на всяко ниво, съгласувано с националната рамка.

Области на действие:

Обхватът на действие, очертаващ рамката на Стратегическа цел 1 гарантира интегрирането на политиките по устойчиво управление на околната среда във всички аспекти на управлението (планиране, изпълнение и оценка на ефектите), между секторите (хоризонтална интеграция) и на всички нива на управление на изпълнението (вертикална интеграция). Планираните инициативи включват както комуникационни стратегии и канали, насочени към подобряване на разбирането и приемането на целите за опазване на околната среда, така и институционализирането на конкретни механизми за координация и съгласуваност, а именно:

- Подобряване на процеса на вземане на решения и комуникация между институциите: активна комуникация и изграждане на общо разбиране за хоризонталния характер на политиките по околна среда между институциите с ангажимент в националната система за стратегическо планиране:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Сформиране и функциониране на тематични работни групи от експерти за междусекторно взаимодействие;

✓ Изготвяне на периодични оценки за потенциалното въздействие на промените в международното и европейско екологично законодателство върху околната среда, икономиката и социалната система.

- Утвърждаване на целите за околна среда като задължителен елемент на стратегическото и програмно планиране, включително чрез прилагане на инструменти за по-добра оценка на ефективността на разходите, създаване и ефективно функциониране на междуинституционални координационни и консултативни механизми за интеграция на целите за околна среда в секторните и политиките за регионално и местно развитие:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Създаване и функциониране на координационен механизъм за оценка, отчитане и актуализация на НСОС и плана за действие;
- ✓ Разработване и въвеждане на механизъм за интегрирано отчитане на напредъка по изпълнение на националните цели за околна среда, обхващащ различни институции и нива на управление (индикатори, нива на отчитане, електронна среда);
- ✓ Изготвяне и публикуване на годишни отчети за изпълнение на НСОС и плана за действие.

- Ефективно прилагане на подхода на стратегическа оценка на околната среда и устойчиви инвестиции при разработване на всяка секторна политика, програма или планов документ, осигуряване на методически и информационни ресурси за утвърждаване на рамка за устойчиви инвестиции на всички нива, пренасочване на инвестиционните разходи и улесняване финансирането на екологично устойчиви дейности:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Методическо подпомагане на експертите от публичната администрация и икономическите оператори за прилагане на превантивните инструменти - ЕО, ОВОС, КР, екологична отговорност, контролната дейност по химикали, вкл. на опасностите от големи аварии с опасни вещества;
- ✓ Организиране и провеждане на обучения за прилагане на инструменти за оценка и ефективност на разходите, свързани с околната среда за експерти ангажирани с планирането и изпълнението на политики на национално, регионално и общинско ниво;
- ✓ Изготвяне и популяризиране на национална концепция за премахване на вредните за околната среда субсидии, за прилагане на пазарните инструменти и инструментите за екологосъобразно бюджетиране, включително необходимите за

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

гарантиране на социално справедлив преход, въвеждане на стандартизирани счетоводни практики за отчитане на природния капитал;

✓ Създаване на методическа основа за мобилизиране на устойчиви инвестиции от публични и частни източници.

Стратегическа цел 2: *Информираност, образование и отговорност за околна среда.*

Стратегическата цел формулира ангажимент на национално ниво за информираност на гражданите и заинтересованите страни и умения за вземане на решения. Екологичните проблеми са тясно свързани с въпроси като чистата околна среда, здраве и качеството на живот. Необходими са промени в образованието, обучението и информационните процеси като ключов фактор за насърчаване на участието на гражданите и заинтересованите страни в процесите за вземане на стратегически решения и формиране на политики, свързани с околната среда.

Необходимо е да се подкрепят целенасочени действия за по-широка осведоменост и ангажираност на гражданите, младите хора и заинтересованите страни, за да се включат в процесите на планиране, които да бъдат съгласувани между държавните институции и местната власт.

Чрез информираност трябва да се насърчава осъзнаването на личната и колективната отговорност, що се отнася до прилагането на екологичните качествени стандарти и политики.

Изключително важна роля в тези процеси имат и училищата, и университетите, които формират знание за управление на природните ресурси.

Гражданите трябва да осъзнаят екологичните проблеми и целите за устойчивост, за да осигурят ефективно участие в процесите на вземане на решения.

За тази цел публичните органи, по-специално местните власти, играят основна роля за повишаване на осведомеността за последиците за устойчивото развитие, като предлагат

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

най-подходящите поведенчески модели и най-добрия избор, който трябва да се направи. Постигането на подобно ниво на информираност изисква подходящи комуникационни кампании и канали, които функционират в средата на новите технологии и научните изследвания.

Несъмнено въвеждането на интерактивни технологии и иновативни подходи е в основата на разширен диалог между публичните власти, администрациите и гражданите и постигането на консенсус по въпросите на околната среда, включително информирано участие на гражданите.

Наред с условия за икономическа осъществимост, стимули и възпиращи фактори, трансформацията на модела на поведение с грижа към природата изисква информирано активно участие на всички заинтересовани страни. Тази нова култура би следвало да бъде популяризирана чрез специални компетенции, инструменти за обучение и професионални умения, като по този начин се постигат целите за устойчиво развитие.

Интегрирането на екологичните политики сред икономическите и социалните, може да стимулира пазара на труда и активната осведоменост на работниците. Насърчаването на система за обучение, ориентирана към устойчивост на околната среда, ще отвори нови професионални перспективи и ще стимулира заетостта, като обвърже екологичните и териториални проблеми с изискванията за икономически растеж.

Области на действие:

Стратегическа цел 2 създава подходяща и генерална рамка за прилагане на целенасочени комуникационни и мотивационно – обучителни стратегии и инструменти за информираност и умения за вземане на решения, насочени към няколко цели публички: широка общественост, образователни институции, бизнес. Специфична област на интервенция е обособена по отношение на повишаване на капацитета и на самите институции, отговорни за политиките за околна среда, за активна комуникация и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

взаимодействие със заинтересованите страни. Усилията за постигане на стратегическата цел се фокусират върху:

- Разработване и прилагане на комуникационни стратегии за популяризиране на целите за околна среда на национално ниво, обвързани с Целите за устойчиво развитие и политиките по околна среда на ЕС, включително тематични информационни кампании и обучения, междусекторни инициативи, насочени към различни аудитории и сектори:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Мерки за популяризиране на националните цели в областта на околната среда;

✓ Организация и провеждане на съвместни (междусекторни) интерактивни тематични форуми за популяризиране на общоевропейските цели и документи в областта на околната среда, вкл. чрез използване на възможностите на информационните технологии (вебинари, on line дискусии и др.);

✓ Разработване и прилагане на специализирани за различни групи и аудитории информационни електронни средства за предоставяне на информация.

- Осигуряване на достъп и достъпност на информацията за околната среда, чрез интеграция на масиви от данни и структуриране на информацията по подходящ за различните потребители начин, включително такава свързана с достъп до правосъдие в областта на околната среда и правните задължения на различните заинтересовани страни:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Анализ на съдържанието и функциите, изготвяне на предложение за структуриране на информацията и подобряване на функционалностите на Интернет страницата на МОСВ, за да изпълнява ролята на "едно гише" за политиките и знанието, свързани с околната среда;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Разработване на специфичен информационен модул, като част от Интернет страницата на МОСВ относно достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда;
- ✓ Разработване и прилагане на указания със задължителни стандарти за дизайн и функции на Интернет страниците на звената на МОСВ, включително функции за обратна връзка, сигнали;
- ✓ Мерки за подобряване на достъпа на гражданите до електронни услуги и информация, свързани с околната среда в общините.

- Достъп до ресурси и знания за различните аспекти на устойчивото развитие:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Създаване на мрежа от експерти и организации, развиващи компетенции по въпроси на околната среда, които могат да предоставят обучения и консултации за различни институции и нива;
- ✓ Разработване на инструменти (система от индикатори) за оценка на различните аспекти на устойчивото развитие на местно ниво;
- ✓ Популяризиране и стимулиране на участието в общоевропейски инициативи.

- Подобряване и разширяване на механизмите за участие в процеса на планиране и изпълнение на политиките по околна среда, включително подобряване на капацитета (знания и достъп до инструменти) за превръщане на процедурите за обществени консултации в ефективен инструмент за активно участие в процесите на взимане на решения на национално, регионално и местно ниво:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Тематични работни групи с участието на национално представени браншови организации и организации на гражданския сектор по ключови въпроси за ускоряване процеса на постигане на целите за околна среда;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Разработване на инструменти за междинни и окончателна оценки на ефектите от прилагане на политики, стратегии и законодателни актове, свързани с опазването на околната среда за засилване на ролята на обществените консултации в тях;
- ✓ Провеждане на обучения за подобряване на уменията за съвместно планиране (планиране по подхода отдолу - нагоре) за експерти от държавната и общинските администрации;
- ✓ Усъвършенстване, разширяване и надграждане на средствата и методите за провеждане на обществени консултации и интегриране на добри практики и инструменти за активно участие в процеса на вземане на решения при планиране и изпълнение на политики по околна среда.

Стратегическа цел 3: Изграждане на капацитет за управление на околната среда.

Стратегическа цел 3 разглежда методите на работа в публичния сектор като ключови за повишаване на доверието сред гражданите и ускоряване на процесите за постигане на целите.

Предизвикателствата, очертани в анализа сочат като необходимост надграждането и развитието на капацитета и доверието в публичните институции, включително промяна на методите на работа на отделните институции и на целия публичен сектор по отношение на политиките за околна среда

Публичната политика трябва да предвижда и да реагира ефективно и преди всичко по-бързо на промените и предизвикателствата и по този начин да предоставя висококачествени услуги за гражданите и благоприятен бизнес климат. Оползотворяването на потенциала за развитие на регионално и местно ниво изисква осигуряване на адекватна подкрепа за балансирано икономическо, социално и пространствено развитие, включително подходяща административна организация, капацитет и диалог на много нива.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

По-висококачественият, по-прозрачен и отговорен публичен сектор също ще позволи промяна на методите на работа, като се използват иновативни подходи, основани на творчески решения, с акцент върху въвеждането на цифрови решения.

Приоритет са инвестиции и инициативи насочени към обучения, партньорство и споделяне и разпространяване на информация сред всички институции, включени в процесите, както и всички заинтересовани страни.

Области на действие:

Областите на действие по Стратегическа цел 3 се дефинират с оглед осигуряване на експертна, информационно – ресурсна, функционална и техническа обезпеченост на институциите, отговорни за планиране и прилагане на политиките по околна среда. Основните акценти са поставени върху:

- Осигуряване на възможности за продължаващо обучение и повишаване на експертната в областите, свързани с околната среда в различните институции, капацитет за интегрирано планиране и провеждане на „зелени“ обществени поръчки:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

✓ Разработване на система и провеждане на регулярни оценки на капацитета и нуждата от обучение в областта на политиките по околна среда в държавните и общински институции и техните звена;

✓ Въвеждане на компетентностен модел за служителите отговорни за управление на изпълнението на политиките по околна среда;

✓ Планиране и провеждане на обучения съобразно оценката на нуждите;

✓ Провеждане на обучения за планиране и провеждане на "зелени" обществени поръчки.

- Интегриране и надграждане на информационни системи за по-добро проследяване на напредъка по изпълнение на целите за околна среда:

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- ✓ Разработване на единен електронен модул и система от индикатори за отчитане на изпълнението на общинските стратегически и планови документи, свързани с околната среда;
 - ✓ Осигуряване на оперативна съвместимост на информационните системи в администрацията;
 - ✓ Отдалечен достъп до споделени ресурси, в т.ч. бази данни.
- Структуриране на национален подход на управление на изпълнението на целите за околна среда:*

Предвидени мерки към приоритетната област на действие:

- ✓ Изготвяне на функционален анализ на националната рамка от институции, ангажирани с управление на политики по околна среда и предложение за структуриране на национален подход на управление.

1.3. Алтернативи за НСОС и Плана за действие към нея

Предоставеният от Възложителя проект на НСОС и План за действие към нея не съдържа алтернативи. Възможно е на по-късен етап идентифициране на алтернативи и варианти, които ще бъдат анализирани в ДЕО по отношение на тяхното въздействие върху околната среда и здравето на хората.

В ДЕО ще бъде направено подробно разглеждане на наличните към момента на изготвянето му алтернативи, в т.ч. „нулевата алтернатива”, ако такива бъдат предвидени в следващ етап.

1.4. Връзка на НСОС с други съотносими планове, програми и стратегии

В подточката ще се анализира връзката и съотносимостта на проекта на НСОС с други планове, програми и стратегии, в т.ч. такива с минал период на действие, но съобразени при изготвянето на проекта на НСОС и Плана за действие:

- Дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. (ИНПЕК).
- Интегрирана транспортна стратегия в периода до 2030 г
- Морски пространствен план на Република България 2021-2035 г. (проект);
- Национален план за възстановяване и устойчивост;
- Национален план за действие за енергия от горска биомаса 2018-2027 г.
- Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България 2013-2022 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р. България 2011-2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Р. България 2014-2020 г.;
- Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. – Актуализация 2019 г.;
- Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България - актуализация за програмен период 2014-2020 г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 – 2030);
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г.
- Национална програма за развитие България 2030;
- Национална рамка за приоритетни действия за „Натура 2000“ - 2021-2027 г.;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.
- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.;
- Национална стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013-2020 г. ;
- Национална стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022 г.;
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и План за действия към нея в краткосрочна (2013 – 2015 г.), средносрочна (2016 – 2021 г.) и дългосрочна (2022 – 2037 г.) перспектива;
- Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.)
- Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);
- Националната програма за реформи на България за 2019 г.;
- Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.;
- План за управление на речните басейни в Западнореломорски район (2016-2021 г.);
- План за управление на речните басейни в Източнореломорски район (2016-2021 г.);
- План за управление на речните басейни Черноморски район (2016-2021 г.);
- План за управление на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2016-2021 г. и актуализирана Предварителна оценка на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2022-2027 г.;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- План за управление на риска от наводнения в Западнобеломорски район за басейново управление 2016-2021 г. и актуализирана Предварителна оценка на риска от наводнения в Западнобеломорски район за басейново управление 2022-2027 г.
- План за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район за басейново управление 2016-2021 г. и актуализирана Предварителна оценка на риска от наводнения в Източнобеломорски район за басейново управление 2022-2027 г.;
- План за управление на риска от наводнения в Черноморски район за басейново управление 2016-2021 г. и актуализирана Предварителна оценка на риска от наводнения в Черноморски район за басейново управление 2022-2027 г.;
- Стратегически карти за шум в околната среда;
- Стратегически план за действие за опазване на околната среда и възстановяване на Черно море;
- Стратегическият план за развитие на горския сектор 2014-2023 г.
- Стратегия за биологичното разнообразие в Република България и Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2021-2025 г.
- Стратегия и план за действие за прехода към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г. (в процес на изготвяне);
- Трети Национален план за действие по изменение на климата (НПДИК)¹ за периода 2013-2020 г.
- Други.

В ДЕО ще бъде направен анализ на съответствието и избягване на противоречия на предвижданията на НСОС със съотнесените планове, програми и стратегии, в т.ч. и

¹ <https://www.moew.government.bg/bg/nacionalen-plan-za-dejstvie-po-izmenenie-na-klimata/>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

с такива, предложени за разглеждане от заинтересованите страни в резултат на консултациите по настоящото Задание.

2. Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на НСОС и Плана за действие към нея

2.1. Текущо състояние на околната среда

Текущото състояние на околната среда в страната ще бъде разгледано, анализирано и оценено в ДЕО по отношение на всеки компонент и фактор на средата, в т.ч. по отношение на здравно-хигиенните аспекти на средата, населението и човешкото здраве. За целта на заданието е представена само основна/резюмирана информация за състоянието на околната среда в страната.

2.1.1. Климат, климатични изменения и адаптация към климатичните изменения

Съгласно климатичното райониране на България (Станев и др., 1991), страната се разделя на две климатични области и четири подобласти. Областите се делят на Европейско-континентална и Континентално-средиземноморска.

Рекордно високите температури през последните десетилетия, топенето на ледниците, по-влажният въздух и др. показват, че глобалното затопляне на климата е неоспорим факт. От 1989 г. насам преобладават положителни аномалии на средната годишна температура на въздуха спрямо климатичната норма на базисния период 1961 – 1990 г. За България, със средна годишна температура 13.3⁰С 2019 г. е най-топлата година за периода 1988 – 2019 г.

Нараства честотата на екстремните метеорологични и климатични явления. Наблюдават се повече и по-дълги периоди на засушаване, следвани от сериозни бури и тежки наводнения с разрушения и жертви. От началото на ХХІ век зимите са по-меки. Значително нараства средният брой дни с денонощни суми на валежите над 100 mm; увеличават се случаите с проливни валежи, гръмотевични бури и градушки през януари и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

февруари; повишава се честотата на средния брой дни с гръмотевични бури и градушки през април и септември. Снежните месеци в планините намаляват, а дебелината на снежната покривка показва трайна тенденция към изтъняване.

Като страна по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата (РКОНИК), България има задължението да провежда ежегодни инвентаризации на емисиите на парникови газове по източници и поглътители, съгласно утвърдена от РКОНИК методология. Инвентаризациите обхващат емисиите на основните парникови газове: въглероден диоксид (CO₂), метан (CH₄), диазотен оксид (N₂O), хидрофлуоркарбони (HFCs), перфлуоркарбони (PFCs) и серен хексафлуорид (SF₆), както и предшественици (прекурсори) на парниковите газове (NO_x, CO и NMVOC) и серен диоксид (SO₂). За сравняване на различните парникови газове (ПГ), чрез различната им сила да ускоряват глобалното затопляне, от Междуправителствения комитет по изменение на климата (IPCC), е създаден индекс, наречен „потенциал за глобално затопляне“ (ПГЗ). Въздействието на топлинната енергия на всички ПГ се сравнява с въздействието на CO₂ (ПГЗ = 1) и се обозначава като CO₂ еквивалент (CO₂ - еkv.)

За наблюдение и оценка на нивата на парникови газове се използват следните индикатори:

- Общи емисии на парникови газове;
- Емисии на парниковите газове по сектори от класификацията на Междуправителствения комитет по изменение на климата (IPCC);
- Годишни емисии на парникови газове на човек от населението;
- Годишни емисии на парникови газове за единица брутен вътрешен продукт (БВП).

В Доклада за България за 2020 г., ЕК обръща внимание на факта, че България е сред държавите от ЕС, които са най-уязвими спрямо последиците от климатичните изменения. Сред тях са повишаването на температурата, засушаването на почвата и изключително

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

обилните валежи, които се изострят от високите равнища на бедност и относително слабите мерки за адаптация. Най-силно застрашени от последиците от изменението на климата са селското стопанство, туризмът и водоснабдяването.

Предвид, че Приоритет 3 на НСОС е „Ограничаване на изменението на климата и адаптация към климатичните промени“, в Доклада за екологична оценка подточката ще бъде разгледана подробно, като ще бъде предоставена информация за текущото състояние и климатичните особености на климатичните области и подобласти, в които попада Република България; състоянието и тенденциите в изменението на климата; нивата на емисиите на парниковите газове по индикатори.

2.1.2. Състояние на атмосферния въздух

За детайлна оценка на качеството на атмосферния въздух (КАВ) се използва индикатор, представящ националните емисии на вредни вещества във въздуха, изчислени по „Единна методика за инвентаризация на емисиите на вредни вещества във въздуха“ за 11 групи източници на емисии (сектора) и обхваща следните вещества:

- серни оксиди (SO_x);
- азотни оксиди (NO_x);
- неметанови летливи органични съединения (NMVOC);
- амоняк (NH₃);
- въглероден оксид (CO);
- тежки метали (живак - Hg, кадмий – Cd, олово – Pb);
- полициклични ароматни въглеводороди (ПАН);
- диоксини и фурани (DIOX);
- фини прахови частици (ФПЧ₁₀);
- специфични замърсители.

Топлоелектрическите централи (вкл. рафинерии) са най-големият източник на серен диоксид – 46% от общото емитирано в страната количество. Основните източници на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

азотни оксиди са пътният транспорт – 43%, топлоелектрическите централи (вкл. рафинерии) – 16%, друг транспорт – 13% и селско стопанство (най-голям дял има използването на неорганични азотни торове) – 16%. Селското стопанство емитира 87% от общото количество амоняк. Основен антропогенен източник на NMVOC е битовото изгаряне – 26% от общото емитирано количество за страната. Друг основен източник са използваните разтворители – 20%. Битовото отопление е основен източник на фини прахови частици с 54% емисии от общото количество ФПЧ₁₀ и 77% от ФПЧ_{2.5}, изхвърляни в атмосферата. Другите източници на ФПЧ₁₀ са горивните процеси в индустрията и селското стопанство. За ФПЧ_{2.5} другите основни източници са пътният транспорт и горивните процеси в индустрията – по 7%.

В Доклада за екологична оценка подточката ще бъде разгледана подробно, като ще бъдат представени и анализирани актуални данни за емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух по групи източници на ниво „държава“ с цел установяване и на тенденциите по отношение на тези емисии, както и данни за качеството на атмосферния въздух в страната, в т.ч. по райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух.

2.1.3. Състояние на водите

Повърхностни води

По отношение на повърхностните води, водният потенциал на Република България се формира от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на река Дунав.

Повърхностните води обхващат речните, езерните и блатните води, като речните са основната част от водните ресурси на България. Сравнително малката площ на страната, близостта ѝ до Черно и Егейско море, както и комплексът от геолого-геоморфоложките особености, са причина реките в България да са къси и с малък средногодишен отток.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

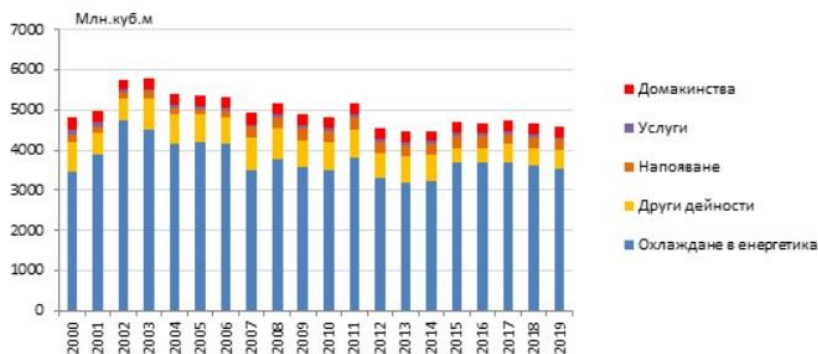
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

През 2019 г. пресните водни ресурси на България са около 12 166 m³ средно на човек, което поставя страната сред първите 10 европейски страни. Основните потребители на вода са селското стопанство, индустрията и битовия сектор.

Относителният дял на използваната вода за индустрията от общо използваната за 2019 г. е 85.8%, при 86.1% спрямо средногодишното за периода 2010-2018 г. – от общо използваната вода.

Преобладаващата част от промишленото водоползване е за охлаждащи процеси в енергетиката, които съставляват средногодишно около 75% от крайното потребление в страната (2000 – 2018 г.). На второ място по потребление е преработващата промишленост. През 2019 г. използваните води се оценяват на 237 млн. m³, което е с 5.2% повече спрямо 2018 г., но с 10.3% над средногодишния обем (2010-2018г.) (**Фигура 2.1.3-1**).

Фигура 2.1.3-1. Използвана вода по основни икономически сектори общо за страната; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2020 г.

На територията на Република България са обособени зони за защита на водите, чиито мониторинг се извършва по райони за басейново управление (Дунавски, Черноморски, Източнореломорски и Западнореломорски район за басейново управление).

Отношение към състоянието на повърхностните води има също така оценката и управлението на риска от наводнения. Всички басейнови дирекции на територията на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

страната са изготвили предварителни оценки на риска от наводнения за своите райони. Обхватът на наводненията е определен при максимални годишни водни количества при обезпеченост: 5%, 1% и 0.1% или повтаряемост веднъж на 20 г., 100 г. и 1 000 г.

Подземни води

Факторите, които определят условията за формиране, динамиката и режима на подземните води са физико-географски: релеф, климат, хидрология и хидрография и геоложки: геоложки строеж, литоложки състав на скалите и тектонски структури.

Подземните води в България имат повсеместно разпространение и играят важна роля за формирането на околната среда. По произход, физико-химични свойства и цели, за които се използват, подземните води в България се делят на три основни вида – пресни, минерални и високоминерализирани.

Съгласно ПУРБ 2016 – 2021 г. на районите за басейново управление в България са обособени 169 подземни водни тела. От тях 50 на брой са в Дунавския район, 40 – в Черноморския район, 41 – в Източнореловския район и 38 подземни водни тела в Западнореловския район за басейново управление.

На територията на страната се осъществява мониторинг на подземните води, чрез изградените: пунктове за контролен и оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води, пунктове за мониторинг на зони за защита на водите, както и пунктове за мониторинг на количественото състояние на подземните води – измерване на водно ниво в кладенци и на дебита на извори.

Индикаторите за оценка на химичното състояние на подземните води представляват средногодишните стойности на концентрациите на замърсителите, определени с Наредба №1/10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води: активна реакция (pH), електропроводимост, обща твърдост, перманганатна окисляемост, амониеви йони, нитрати, нитрити, сулфати, хлориди, фосфати, натрий, калций, магнезий, цинк, живак,

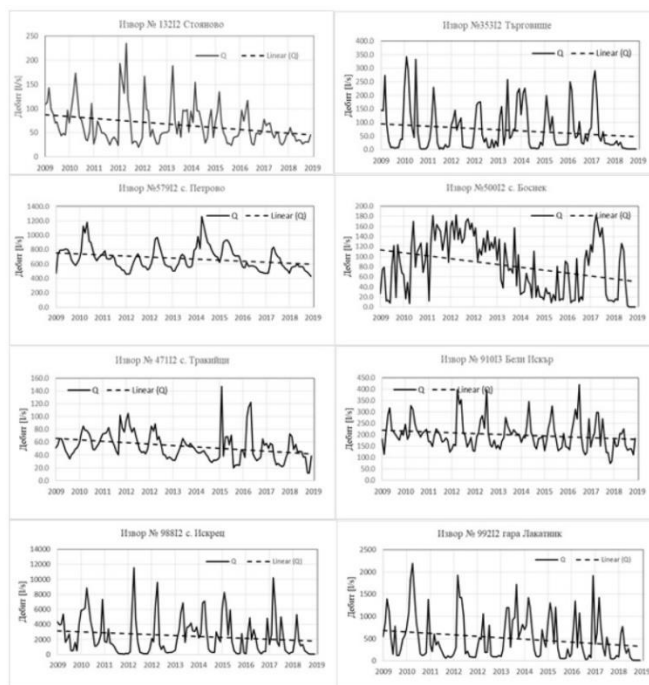

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

кадмий, мед, никел, олово, хром общ, желязо, манган, арсен, тетрахлоретилен и трихлоретилен и пестициди.

При подземните водни тела съществено значение има тяхното количествено състояние. Оценката на количественото състояние на подземните води за 2019 г. е направена на базата на оперативната хидрогеоложка информация от хидрогеоложките наблюдателни пунктове и станции, включени в месечния хидрометеорологичен бюлетин на НИМХ. Индикатори за количествено състояние на подземните води са измерените нива в кладенци и дебита на извори.

В изменението на дебита на изворите през периода 2009 – 2019 г. са установени по-добре изразени тенденции на понижение в около 57% от наблюдаваните басейни с подземни води. (Фигура 2.1.4-1)

Фигура 2.1.4-1. Положителни тенденции на дебита на изворите (период 2009 – 2019 г.);
Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда,
2020 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Зони за защита на водите

Съгласно Закона за водите, чл. 119а, зоните за защита на водите са:

1. територията на водосбора на повърхностните водни тела и земната повърхност над подземните водни тела по чл. 119, ал. 1, т. 1 и 2;
2. водните тела, определени като води за отдых и водни спортове, включително определените зони с води за къпане, съгласно наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 7;
3. зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително: а) уязвими зони; б) чувствителни зони;
4. зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми;
5. защитените територии и зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.

На територията на Република България са обособени зони за защита на водите, чиито мониторинг се извършва по райони за басейново управление (Дунавски, Черноморски, Източнобеломорски и Западнобеломорски район за басейново управление).

Санитарно-охранителни зони

Санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води - публична държавна собственост се устройват съгласно Закона за водите и *Наредба № 3 от 16.10.2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (Наредба № 3)*. Санитарно-охранителните зони осигуряват физическа охрана на водоизточника и/или съоръжението; защита срещу постъпване на замърсители във водоизточниците; гарантиране на проектното количество и качеството на водите във

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

водоземните съоръжения за срока на действие на разрешителното за водоползване; запазване на водоизточника в състояние, позволяващо ползването му за питейни цели от бъдещите поколения. Границите на СОЗ се определят и оразмеряват при условията и по реда на глава четвърта от Наредба №3. В СОЗ се определят и учредяват охранителни режими, с които се забраняват, ограничават, наблюдават, спират и контролират дейности, които унищожават, увреждат или застрашават да предизвикат в дългосрочен план отрицателна промяна на качеството и/или количеството на водите, непосредствено или като увредят елементите на околната среда. Охранителните режими за подземните води се разпростират и върху проучването, добива и използването на подземните, в т.ч. и минералните води. Собствеността на първи охранителен пояс е публична – държавна или общинска.

Риск от наводнения

Директивата за наводненията (ДН) се прилага в държавите членки на ЕС от 2011 г. В законодателството на Република България тя е транспонирана с изменението на Закона за водите (ЗВ) през 2010 г. ДН има три основни етапа за приложение на национално ниво:

- Предварителна оценка на риска от наводнения (ПОРН);
- Съставяне на карти на районите под заплаха от наводнения и районите с риск от наводнения;
- Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН).

Дейностите по ДН трябва да се преразглеждат на всеки 6 години при необходимост. След първото изпълнение на ДН в Република България в периода 2011-2018 г., сега тя се преразглежда за втори път.

Предварителната оценка на риска от наводнения се извършва съгласно утвърдена методика по чл. 187, ал. 2, т. 6 от ЗВ. Настоящата ПОРН 2022-2027 г. е извършена, съгласно приетата „Методика за предварителна оценка на риска от наводнения от 2020 г.“ (утвърдена със Заповед № РД-940/20.11.2020 г.).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Министърът на околната среда и водите утвърждава със Заповед актуализираните в съответствие с горесцитираната Методика райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) по басейнови дирекции за управление на водите.

В Доклада за екологична оценка точката ще бъде разгледана подробно, като също ще бъде представена информация за екологичното и химично състояние на повърхностните и подземни водни тела, зоните за защита на водите, както и за риска от наводнения, групирана по Басейнови дирекции, съгласно действащите към момента Планове за управление на речните басейни, Планове за управление на риска от наводнения, актуализираните Предварителни оценки на риска от наводнения и доклади за мониторинг на състоянието на водите.

2.1.4. Състояние на земните недра

Съвременният природногеографски облик на територията на България е плод на продължително и сложно развитие, началото на което е поставено в геоложкото минало. Основните форми на релефа са се образували при действието на нагъвателните, разседните, вулканските и седиментационните процеси, особено през последния неотектонски етап от развитието на територията на страната. В България са разпространени трите основни вида скали с различен произход и възраст – магмени (масивни), седиментни и метаморфни.

В Доклада за екологична оценка подточката ще бъде разгледана подробно.

2.1.5. Състояние на почвите и земеползването

Територията на България се характеризира с голямо разнообразие на почвената покривка. Съгласно класификацията на почвите на Земята от FAO у нас са установени 8 от всички 28 висши таксономични единици на почвите.

Почвите в страната са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, съдържание на тежки метали и металоиди, и устойчиви органични замърсители (полиароматни въглеводороди, полихлорирани бифенили и хлорорганични пестициди). Почвените замърсявания могат да бъдат: дифузни

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

(с основен източник земеделските практики и атмосферното замърсяване) и локални (минни обекти и индустриални предприятия). В резултат на локалните и дифузните почвени замърсявания настъпват промени в състоянието на почвата и качеството на произвежданата продукция.

Структурата на ползването на земята в България е променлива. През 2019 г. използваната земеделска площ е 45 % от територията на страната, като не се наблюдава съществена промяна спрямо предходната година. Необработваемите земи през 2019 г. заемат 3.5% от площите със селскостопанско предназначение и 1.7% от площта на страната.

В Доклада за екологична оценка подточката ще бъде разгледана подробно.

2.1.6. Състояние на растителността

Сложната геологична история на страната, планините със силно разчленена топография, речните долини и котловинни полета, влиянието на морските басейни от изток и юг обуславят разнообразен климат и създават условия за разнообразна растителност и богата флора.

Съгласно биогеографското райониране на Европа по ETC/BNP (European Topic Center on Biodiversity and Nature Protection), прието от Европейската комисия и влязло в Директивата за местообитанията (92/43/ЕЕС), България се отнася към 3 биогеографски района: Алпийски, Континентален и Черноморски.

В състава на естествената растителност у нас са установени около 12 400 растения, като най-значително е видовото разнообразие на водораслите (около 4 000 вида). След тях по брой се нареждат семенните растения – голосеменни и покритосеменни, представени от около 3 500 вида. Следват гъби, мъхове, лишей, папратовидни. По-големият брой от видовете в нашата флора, са спонтанно разпространени в равнините и планините на страната в повече или по-малко естествени или променени от човешката дейност местообитания. Те образуват групата на автохтонните растения, от които около 500 вида

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

предимно многогодишни тревисти растения, храсти и дървета, са доминанти и субдоминанти във формираните растителни съобщества.

Предвид, че Приоритет 1 на НСОС е „Възстановяване на природния капитал. Устойчиви общности и екосистеми“, подточката ще бъде разгледана подробно. Ще се представи информация за територията на страната за състоянието на растителността към настоящия момент, в т.ч. за българската водораслова флора, папратообразни и семенни растения, автохтонни видове, дървета, храсти и треви, плевели и рудерали, хибридни растения, изчезнали видове, ендемити, видове, включени в Червената книга, типове природни местообитания и др.

2.1.7. Състояние на животинския свят

Територията на страната включва части от 3 биогеографски района – Алпийски, Континентален и Черноморски, съгласно биогеографското райониране на Европа по ETC/BNP (European Topic Center on Biodiversity and Nature Protection), прието от Европейската комисия и влязло в Директивата за местообитанията (92/43/ЕЕС).

Необикновено голямото разнообразие на животински видове в България е с международно значение. За България са описани повече от 20 000 безгръбначни. В тази обща цифра се включват над 1 800 таксона протозои и над 2 500 паякообразни, молуски, нематоди и други ненасекомни безгръбначни. Около 85% от известните безгръбначни са насекоми, описани са почти 17 500 вида и подвидове насекоми, а общият брой се оценява на 27 000. В някои разреди насекоми (напр. Ephemeroptera, Heteroptera, Orthoptera) в България се срещат повече видове, отколкото в цяла Централна Европа. Специално трябва да се отбележи необичайно разнообразната пещерна безгръбначна фауна на България.

Гръбначната фауна е проучена най-задълбочено и е известно, че включва 730 вида: 94 вида бозайници, 383 вида птици, 36 влечуги, 16 земноводни и 207 черноморски и сладководни риби. Хироптерофауната наброява 29 вида – почти всички съществуващи

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

видове в Европа. В България разнообразието от едри бозайници, при 23 съществуващи вида, е измежду най-богатите в Европа.

Предвид, че Приоритет 1 на НСОС е „Възстановяване на природния капитал. Устойчиви общности и екосистеми“, подточката ще бъде разгледана подробно. Ще се представи информация за територията на страната за фаунистичното разнообразие, в т.ч. на гръбначните животни, безгръбначните животни, ендемичните родове, видове и подвидове животни, и за животинските видове, обект на защита.

2.1.8. Защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие

Съгласно Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), в страната се обявяват защитени зони, като част от Националната екологична мрежа. Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове, и типове природни местообитания, включени в Приложенията на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците. Списъците с природните местообитания и видовете, вкл. птици, за чиито местообитания се обявяват защитени зони, са изброени в приложения 1 и 2 на ЗБР.

Към момента мрежата от защитени зони включва:

- 120 защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 23.1% от територията на България;
- 233 защитени зони за опазване на природните местообитания, покриващи 30.3% от територията на България.

Общият брой на защитените зони е 340, защото 13 бр. са с обща граница по двете директиви.

Предвид, че Приоритет 1 на НСОС е „Възстановяване на природния капитал. Устойчиви общности и екосистеми“, в Доклада за екологична оценка подточката ще бъде разгледана подробно.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

2.1.9. Защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии

Към настоящия момент в България са обявени 1 017 защитени територии, които обхващат площ от 584 921.8 ha или 5.27 % от територията на страната. За периода 2004-2019 г. площта на защитените територии се е увеличила.

Според Закона за защитените територии, защитените територии са категоризирани в 6 категории, както следва:

- резервати (55);
- национални паркове (3);
- природни забележителности (344);
- поддържани резервати (35);
- природни паркове (11);
- защитени местности (569).

Защитените територии и ефективното им опазване допринасят за изпълнението на изискванията на редица международни конвенции и споразумения, по които България е страна.

Приоритет 1 на НСОС е „Възстановяване на природния капитал. Устойчиви общности и екосистеми“, в Доклада за екологична оценка подточката ще бъде разгледана подробно.

2.1.10. Състояние на ландшафта

Класификационната система на ландшафтите в България (География на България, 1997 г.) е изготвена съгласно класифицирането на природно-териториалните комплекси в България. Ландшафтната система включва 4 класа ландшафти: равнинни, междупланински равнинно-низинни, котловинни и планински, обхващащи 13 типа, 30 подтипа и 77 групи ландшафти.

Съгласно схемата на ландшафтното райониране (География на България, 1997 г.) страната е поделена на четири области:

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- Севернозонална област на Дунавската равнина;
- Старопланинска област;
- Южнобългарска планинско-котловинна област;
- Междупланинска зонална област на южнобългарските низини и ниски планини.

Чувствителните ландшафти обхващат териториите по поречията на реките, защитените зони, влажните зони и други зони от националната екологична мрежа Natura 2000. В тях всякаква намеса би могла да има необратими последици върху устойчивостта на ландшафтните комплекси.

В Доклада за екологична оценка подточката ще бъде разгледана подробно.

2.1.11. Състояние на материалните активи

Инвестициите за опазването на околната среда са важна предпоставка не само за постигане на екологична устойчивост, но и за осигуряване на здравословен начин на живот, сигурност и социална равнопоставеност, както и за икономически растеж, нови възможности за бизнеса, по-висока заетост и повече работни места.

Материалните активи, които биха имали отношение към НСОС са най-вече тези, свързани с предвидените в стратегията дейности по четирите основни приоритета.

В Доклада за екологична оценка ще бъде направен подробен анализ и оценка на текущото състояние на материалните активи, имащи отношение към предвижданията на НСОС.

2.1.12. Културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство

България разполага със завидно богатство от културно-исторически паметници. На територията на страната регистрираните недвижими паметници на културата са около 40 000 обекта. Страната ни е богата на паметници на културата от всички исторически епохи, разположени по цялата ѝ територия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

В Доклада за екологична оценка подточката ще бъде разгледана подробно.

2.1.13. Състояние по отношение на вредните физични фактори

За ограничаване на вредното въздействие на шума в околната среда е приета Директива 2002/49/ЕО от 25.06.2002 г. за оценка и управление на шума в околната среда. Основните ѝ изисквания са въведени в националното ни законодателство чрез Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС) и подзаконовата нормативна база към него.

Проблемите, свързани с наднормени шумови нива в България и въздействието им върху околната среда и здравето на хората са следствие от: транспортните потоци на автомобилния и релсов транспорт; въздушен транспорт; локални обекти – промишлени предприятия, депа за отпадъци, пречиствателни станции за отпадъчни води, паркинги, спортни площадки, работилници, търговски обекти, увеселителни заведения, сервиси за услуги и др.

В Доклада за екологична оценка подточката ще бъде разгледана подробно.

2.1.14. Състояние и управление на отпадъците

Налице е трайна тенденция към намаляване на количеството на битови отпадъци, които са функция както на производството, така и на потреблението. От една страна, развитието на пазарното стопанство и масираният внос наложиха промени в потреблението на стоки. Всичко това води до увеличаване на количествата. От друга страна, тежката икономическа ситуация в страната и свитото потребление допринасят за намаляване на битовите отпадъци. Количествата на отпадъците в селските райони не се регистрират. Тези отпадъци директно се използват в селското стопанство за храна, наторяване или за отопление на домакинствата. Очаква се морфологичният състав на битовите отпадъци да се променя в резултат на масово използване в бита на пластмасови и комбинирани опаковки за еднократна употреба, увеличаване на използването на метални опаковки, в частност алуминиеви за еднократна употреба, навлизане на напитки със стъклени бутилки за еднократна употреба, вноса на домакинска техника, електроника, автомобили и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

автомобилни гуми втора употреба и др., като се очаква повишаване на относителния дял на хартията, пластмасите и металите. Регионалното развитие, модернизиранието и интегрирането на системите за управление на отпадъците подпомага изграждането на високоефективни съоръжения, които да произвеждат едновременно топлинна и електрическа енергия на базата на гориво, получено от негодни за рециклиране битови отпадъци.

Намаляването, повторното използване, ремонтване, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане са от съществено значение за една модерна, ефективна и устойчива система за управление на отпадъците. Прекалено голяма част от отпадъците все още не се оползотворяват и завършват в най-добрия случай на депата, в най-лошия – директно в природата, като остатъчните отпадъци, които изхвърляме, биха могли обаче да бъдат рециклирани или биологично третирани, което е истинска „мина“ от материали, чието използване е не само екологичен, но и икономически приоритет (например: увеличеното търсене на компост за селското стопанство). Оползотворяването на отпадъците на дадена територия може да бъде източник на трайна заетост, благоприятстваща социалната и професионалната интеграция.

През 2019 г. в страната са образувани 46 787 248 t отпадъци, от които 33 617 991 t неопасни и 13 169 257 t опасни. Предадени за оползотворяване са 1 774 060 t. Предадени за обезвреждане производствени и опасни отпадъци са 328 532 t. Изнесени извън страната производствени и опасни отпадъци са 51 939 t.

Предвид, че Приоритет 2 на НСОС е: „Развитие в границите на природния потенциал. Ресурсна ефективност и нулево замърсяване“, в Доклада за екологична оценка ще бъде направена подробна характеристика на състоянието и управлението на отпадъците към момента на изработване на стратегията.

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и Плана за действие към нея

2.1.15. Опасни химични вещества и риск от големи аварии

Реализирането на НСОС и мерките по Плана за действие е необходимо да съобразяват съществуващите в страната предприятия, извършващи дейности по съхранение/производство/употреба на опасни химични вещества и смеси в количества, които обуславят риск от големи аварии. В зависимост от количеството (когато е над съответното прагово количество) на тези вещества предприятията се класифицират като такива с нисък или с висок рисков потенциал.

В Доклада за ЕО ще бъде представена обобщена информация за съществуващите предприятия с нисък и висок рисков потенциал за възникване на голяма авария в страната.

2.1.16. Здравно състояние на населението

За оценка на здравното състояние на населението ще бъде направен анализ на демографските показатели (раждаемост, смъртност, детска смъртност, естествен прираст), както и на показателите за заболяемост, болестност, смъртност по причини, като ще бъде проследена тенденцията в развитието им за последните години. Анализът им, заедно с анализа на рисковите фактори/детерминанти, свързани с населението и човешкото здраве (фактори на социално-икономическата среда; фактори, свързани с начина на живот; фактори, свързани с околната и трудовата среда), ще дадат представа за съществуващото състояние и тенденции в здравното състояние на населението.

2.2. Евентуално развитие на околната среда без прилагането на НСОС и Плана за действие

Въз основа на подробната характеристика на аспектите на околната среда в т. 2.1, която ще бъде направена в доклада за ЕО, в т.2.2. ще бъде направен анализ на евентуално развитие на аспектите на околната среда, в т.ч. по отношение на човешкото здраве, без прилагането на НСОС и Плана за действие към нея (по този начин

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

ще бъде оценено въздействието на „нулевата алтернатива“, т.е. отказ от реализиране на НСОС и Плана за действие).

3. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на НСОС и Плана за действие към нея

Въз основа на характеристиката на аспектите на околната среда към момента (която ще бъде направена в т.2 на ДЕО), както и на предвижданията на НСОС и Плана за действие, в тази точка ще бъде обърнато внимание на онези територии, които ще са най-значително засегнати от стратегията. Ще бъдат подробно разгледани чувствителни територии като защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, населени места и други обекти, подлежащи на здравна защита, санитарно-охранителни зони около водоизточници, зони с риск от наводнения и др.

4. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към НСОС и Плана за действие към нея, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие

В точката ще бъдат описани съществуващите екологични проблеми в страната, установени на различно ниво, имащи отношение към НСОС и Плана за действие към нея. Ще бъде направен анализ на връзката между екологичните проблеми и предвижданията на стратегията и плана, съответно – изводи дали те водят до подобряване на екологичната обстановка, или до влошаване и задълбочаване на съществуващи екологични проблеми и/или възникване на нови такива.

5. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към НСОС и Плана за действие към нея и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на стратегията

В тази точка ще бъде направен анализ на стратегиите, плановете и програмите, които поставят цели по опазване на околната среда на национално и международно

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

(европейско) равнище, които имат отношение към стратегията и плана за действие към нея, като въз основа на анализа, ще бъдат направени изводи за начина и степента, в които в стратегията тези цели и екологични съображения са взети предвид.

6. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, в т.ч. и трансгранични въздействия върху околната среда в други държави

В тази точка на доклада за ЕО ще бъде направена оценка на очакваните въздействия от реализирането на НСОС и Плана за действие към нея върху околната среда и човешкото здраве.

При оценката на вероятните значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве ще се вземе предвид характерът за взаимодействието и синергията между различните въздействия, а именно: вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици.

По отношение на вероятността НСОС да окаже значителни въздействия върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави, на настоящия етап на изготвяне на Заданието за обхват и съдържание на доклада за ЕО, няма основания за предполагагане на такова въздействие, предвид на първо място идентифицираните в стратегията приоритети, които са с изцяло екологична насоченост и предполагат положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

Мерките от Плана за действие, свързани с приоритетите също не предполагат потенциал за значително отрицателно въздействие както на територията на страната, така и на територията на други държави.

Анализът на евентуалното трансгранично въздействие върху околната среда и здравето на населението на територията на други държави ще бъде разработен подробно в отделна подточка на т. 6 на Доклада за ЕО.

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

7. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на НСОС и Плана за действие към нея върху околната среда и човешкото здраве

На база на резултатите от извършените в предходните точки анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на реализирането на НСОС и Плана за действие към нея, ще бъдат предложени мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването им върху околната среда и човешкото здраве.

Мерките ще бъдат мотивирани, в т.ч. и по отношение на очакваните резултати от прилагането им. Същите ще бъдат представени като:

- мерки за отразяване в окончателния вариант на стратегията и плана за действие (при необходимост от такива мерки);*
- мерки за изпълнение при прилагане на стратегията и плана за действие.*

При предлагането на мерките ще бъдат съобразени и получените становища, предложения и препоръки в резултат на консултациите по време на процедурата за ЕО.

8. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи

Предоставеният от Възложителя проект на НСОС и План за действие към нея не е разработен в алтернативи. Възможно е такива да възникнат в хода на процедурата по ЕО, като в такъв случай ще бъдат разгледани равнозначно в алтернативата на проекта на НСОС и Плана за действие, като мотивирано ще бъде избрана по-благоприятната за околната среда и човешкото здраве алтернатива.

В точката ще бъде направено сравнение на наличните към момента на изготвянето на Доклада за ЕО алтернативи, в т.ч. „нулевата алтернатива”, ако се развият или се установи необходимост от разработване на такива .

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

9. Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация

Основни **методически документи**, които ще бъдат ползвани са указания и методики на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет страницата на Комисията и на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите:

- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г.;
- Ръководство на Европейската комисия за прилагането на Директива 2001/42/ЕС относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за интегриране на изменението на климата и биоразнообразието в стратегическата екологична оценка (Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment), 2013 г., публикувано на интернет страницата на Европейската комисия;
- Ресурсно ръководство за подпомагане прилагането на Протокола за стратегическа екологична оценка, 2011 – ИКЕ-ООН.

Изготвянето на Доклада за ЕО ще се извърши по следния методологичен подход:

- 1) Запознаване на колектива експерти с проекта на НСОС и Плана за действие към нея и техните предвиждания, предоставената друга документация от Възложителя, становищата по заданието за определяне на обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО;
- 2) Анализ на свързаните с проектите на НСОС и Плана за действие към нея планове, стратегии и програми;
- 3) Събиране, анализ и обработка на данни за съществуващото състояние на околната среда по компоненти и фактори, взаимовръзката връзката му с настоящото ниво на развитие на територията в обхвата на НСОС и Плана за действие към нея;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и Плана за действие към нея

- 4) Анализ на развитието на околната среда в случай на неприлагане на НСОС и Плана за действие към нея (оценка на въздействието на т. нар. „нулева алтернатива“);
- 5) Анализ на вероятното значително засягане на територии с НСОС и Плана за действие към нея;
- 6) Събиране, обработване и анализ на информация за съществуващите екологични проблеми на национално ниво и връзката им с НСОС и Плана за действие към нея, в т.ч. възможно развитие на тези проблеми с и без реализирането на НСОС и Плана за действие към нея;
- 7) Анализ на степента, в която проектите на НСОС и Плана за действие към нея съобразяват относимите цели и мерки за опазване на околната среда, включени/идентифицирани в документи - планове, стратегии и програми на национално и международно ниво;
- 8) Анализ и оценка на въздействието на НСОС и Плана за действие към нея върху околната среда: Оценката на вероятните значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве ще бъде изготвена в съответствие с нивата на подробност на предвижданията на стратегията и плана за действие („стратегическо – визия, приоритети, стратегически цели и области за действие съгласно НСОС“ и „мерки съгласно Плана за действие към стратегията“);
- 9) Предлагане на мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на въздействията, както и на мерки по наблюдение и контрол на въздействието на НСОС и Плана за действие към нея при изпълнението им;
- 10) Мотивиран избор на най-подходящата алтернатива по отношение на въздействие върху околната среда и здравето на хората;
- 11) Изготвяне на мотивирано заключение за реализирането на НСОС и Плана за действие към нея.

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

Основни **нормативни актове**, които ще бъдат съобразени при изготвяне на доклада за ЕО са:

- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за ограничаване изменението на климата;
- Закон за водите;
- Закон за защита на растенията;
- Закон за почвите;
- Закон за защита от шума в околната среда;
- Закон за защитените територии;
- Закон за опазване на земеделските земи и Правилник за прилагането му;
- Закон за културното наследство;
- Закон за защита при бедствия;
- Закон за устройство на територията;
- Закон за горите;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Закон за здравето;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове

и програми;

- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;

Документът е изготвен по проект „Разработване на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

- Други подзаконовни нормативни актове в областта на биологичното разнообразие, отпадъците, въздуха, водите, почвите, шума и др.

Като **източници на информация** ще бъдат използвани:

- Статистически данни за територията на страната, доклади и бюлетини на МЗ, БДУВ, РИОСВ, НСИ и ИАОС;

- Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда (най-актуалният към момента на изготвяне на ДЕО), ИАОС;

- Стратегии, планове и програми, имащи отношение към НСОС;

- Стратегии, планове и програми на национално и международно (европейско) ниво, поставящи цели по опазване на околната среда;

- Литературни източници на информация за компонентите и факторите на околната среда (климатични фактори, геология, хидрология, ландшафт, растителност, животински свят и др.).

За изготвяне на настоящото задание е използвана следната **документация**:

- Проект на Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея;
- Писмо с изх. № ЕО-43/14.01.2022 г. на Министъра на околната среда и водите;
- Друга документация, предоставена от Възложителя, свързана с проекта на НСОС).

В точката ще бъдат описани и техническите недостатъци и липсата на ноу-хау при набавянето на информация, при установяване на такива.

10. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на НСОС и Плана за действие към нея

Съобразно резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на НСОС и Плана за действие към нея, ще бъдат препоръчани мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контролът на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на

Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на НСОС и План за действие към нея

прилагането им. Мерките ще съдържат измерими индикатори, по чиято стойност ще се определя наличието или липсата на значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

11. Заключение на екологичната оценка

Въз основа на резултатите от прогнозите, които ще бъдат направени в Доклада за ЕО, както и получените становища по време на процедурата по ЕО, екипът от експерти ще направи своето заключение относно предполагаемото значително въздействие на НСОС и Плана за действие към нея върху околната среда и човешкото здраве.

12. Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на НСОС и Плана за действие към нея и извършване на екологичната оценка

В точката ще бъдат описани всички получени в хода на процедурата по екологична оценка становища, както и начина им на отразяване в Доклада за екологична оценка и мотивите за това.

13. Нетехническо резюме на екологичната оценка

Като отделно приложение към Доклада за екологична оценка ще бъде изготвено нетехническо резюме, в което ще бъде представена съкратена информация по основните раздели на Доклада за екологична оценка, несъдържаща технически термини, при спазване на разпоредбата на чл.17, ал.3 от Наредбата за ЕО.

14. Приложения към доклада за екологична оценка

Освен нормативно изискващото се нетехническо резюме, което е отделно приложение, под формата на приложения към Доклада за екологична оценка ще бъдат предоставени, копия на становища, получени в резултат на консултациите по Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за ЕО и други приложения, при необходимост.